

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563.
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Triumfalna zmaga ljudske volje v Ameriki

FRANKLIN ROOSEVELT

novi predsednik Združenih držav

**Demokratski plaz je dosegel 42 izmed 48 zveznih držav Unije — Največja zmaga v razdobju sto let
Zaupanje se vrača — Pivovarne pripravljajo olenzivo**

Ko so včeraj ob 5.45 zjutraj radio-postaje raz-
glasile, da je Franklin Roosevelt izvoljen za nove-
ga predsednika Združenih držav severne Amerike,
so pribile velik zgodovinski dogodek, morda naj-
večjega v povojni dobi Amerike sploh. Volivna
zmaga, katero je z velikim zanimanjem in more-
biti tudi nemirom zasledoval ves svet, je važna že
sama po sebi, ker nam odpira globoke idejne vire,
iz katerih črpa ameriško narodovo življenje svojo
vztrajnost pri delu za napredek. Važna je pa tudi
v posledicah, katere bo rodila za Ameriko in za
ves ostali svet, ki se je v povojni dobi zbral okrog
Združenih držav kakor kopica lačnih otrok okrog
svojega krušnega očeta.

Rooseveltova zmaga imponira, ker je bila spon-
tana, podobna plazu, ki dere po dolini in ki po-
dira pod silo svojega pritiska vse zapreke. Prav
za prav vesela zmaga, kakor so vse one, katere si
pribori ljudstvo v svobodnem poletu svojega ne-
pokvarjenega, iskrenega navdušenja, kadar ga
podžigajo visoki etični ideali pravega domoljuba.

Ameriške radio-postaje so dajale domala od
minute do minute situacijska poročila z volivnega
bojišča, tako da je bilo lahko slediti zmagovitemu
pohodu ljudske volje. Prve vesti so bile še mirne,
neodločne in niso povedale mnogo v prilog niti
enega niti drugega kandidata. Prve praske, ki
pravo borbo šele uvajajo. Stari pristaši strank,
politični dogmatiki, ki gredo že ob ranih urah na
volišča, ker hočejo dati prve podvige. Toda neko-
liko pozneje pa že prihajajo še vedno posamezne
vesti o prvih silnih udarcih po starem režimu,
tako v državi New York, Illinois, Indiana, teh naj-
starejših političnih utrdah republikanske stranke.
Tudi iz oddaljenih držav se že slišijo prvi še
vedno nekoliko sramežljivi glasovi, ki pa v hitrem
tempu naraščajo in potrjujejo tendenco, izraženo
v vzhodnih državah. Tudi jug se je začel gibati,
vedno večje so številke za Roosevelta. Na jugu je
kmet in prvi vtisi še dovoljujejo prerokbe, da bo
Roosevelt zajel vse južne države, ker kmetijska
fronta je solidarna. Koj nato se napoveduje srdit
boj v osrednjih državah Ohio, Illinois, Michigan,
Pennsylvania, Indiana, kjer enkrat vodi Hoover,
nato zopet njegov nasprotnik, dokler končno nove
velikanske mase volivcev, ki se valijo k volivnim
žaram, ne odločijo v prilog Roosevelta. Nato sledi
udarec za udarcem, vsak silnejši od drugega, Hoov-
er silno zaostaja tudi tam, kjer je mislil, da vlada.
Kakor blisk gre nato vest o padcu newyorške države
v roke demokratskega kandidata. Ta novica
je gotovo vplivala tudi na volivce drugod, kajti od
takrat Hooverjeve šanse padajo kakor papirnate
karte. Medtem ko je takrat vodil še v 13 državah,
Roosevelt pa v 16, je padeč New Yorka, ki voli
sam 45 volivnih mož, zanesel preplašenost v re-
publikanske vrste in odjemal Hooverju državo za
državo. Vsa naslednja poročila pripovedujejo v
mrzlični naglici, da je ostalo Hooverju komaj še
devet držav zvestih, nato osem in slednjič komaj
še sedem. Zatem nova senzacija: Indiana je pod-
legla demokratskemu pohodu! Druga silna repu-
blikanska trdnjava! Okrog Hooverja se je začelo vse
rušiti, edinole v Pennsylvaniji je še neomejen in
neogrožen gospodar, vse drugo se lomi. Ob 3.25
zjutraj se že lahko trdi, da je Rooseveltova zmaga
zasigurana. Nato sledi padeč Massachusetts, tako
da preostane Hooverju samo še šest držav izmed
48. Demokratski plaz se vali dalje in zasiplje eno
postojanko za drugo, Maine, Delaware, Connecti-
cut, Minesota, ves zapad, ves jug, povsod dere de-
mokratska stranka neovirano naprej. Ob 5.45 je
dvoboj končan in demokratska zastava je zmago-
slavno zavihrala nad bojnim poljem, kjer pa se ni
nikjer pretakala kri, ampak kjer so v svobodi de-
mokratske ustave tekmovala srca svobodnih drža-
vljanov, kdo bo bolj ljubil svojo domovino. In
vsa ta dan, ko se je vsipal ameriški narod na vo-
lišče, je bil proglasen za narodni praznik. Srečen
narod, kjer se volivni dan obhaja in se tudi more
obhajati v žaru narodnega praznika!

Toda Rooseveltova zmaga se vsiljuje še iz
enega vidika. Dvanajst let, odkar je rajni demo-
krat Woodrow Wilson predal vodstvo Združenih
držav svojemu republikanskemu nasledniku Har-
dingu, so republikanci neomejeno gospodarili v
državi. Dvakrat je v tem dolgem razdobju bil ame-
riški narod poklican, 1924 in 1928, da republikan-
ski stranki ponovi ali vzame svoje zaupanje. Oba-
krat je z velikimi večninami potrdil republikanski
režim v državi in postavil 1924 Coolidgea, 1928 pa
Hooverja na čelo svoje domovine. Zdela se mu je
namreč v njegovi politični zrelosti, da sprememba
ni potrebna, ker ga je etoletna demokracija naučila
politične objektivnosti, in drugič, ker je vedel, z
gotovostjo vedel, da mu nikdo ne bo skušal vzeti
pravice, da preuredi državno vodstvo, kadar bo
sam uvidel, da je to za narod in državo koristno
in potrebno. Dvanajst let so republikanci vladali
v Združenih državah z diktatorskimi pravicami,
kot jih daje svojemu državnemu poglavarju edino-
le ameriška ustava. Z diktatorskimi pravicami so
vladali, a ne diktatorsko, ker so tudi oni, kakor

sleherni ameriški državljani, bili prežeti in pre-
kvašeni od načel svobode, s katero ame-
riško ljudstvo po naročilu ustave poseči, od časa do
časa, od termina do termina, v organizaciji in re-
organizaciji državne uprave svoje lastne domovi-
ne. Diktatura namreč, ki ima meje, ni nobena
diktatura več, ker se tudi ona pokorava in klanja
suvereni volji ljudstva, ki ji je prostovoljno te
mejnike posajavilo.

Včeraj je prišel takšen mejnik. Ameriško ljud-
stvo je v polni meri izkoristilo svoje ustavne pravice
do politične preureditve, ker sta mu vest in
pravi patriotizem nalagala dolžnost, da napravi
konec režimu, ki je odslužil in postal kvaren za
napredek naroda in države. Narodova volja je šla,
kot smo videli, kot lavina po državah, uro za uro
se je tej volji umikal republikanski režim, postoj-
janko za postojanko je zapuščal na povelje ljudske
volje in ko je bila končno izrečena obsodba sta-
rega režima z izvolitvijo Roosevelta, se je repu-
blikanski režim še enkrat pojavil in obrnil nase
pozornost vsega ameriškega naroda. Toda ne, da
pokaže stisnjene pesti in da se zapleta v grožnje,
ne da bi se skušal za vsako ceno obdržati, ampak
da z veličastno gesto napravi prostor novim lju-
dem, katere je svobodna ljudska volja poklicala
na vodstvo države, in da jim v ganljivi brzotviki,
katero je poraženi Hoover poslal svojemu zmago-
vitemu nasledniku — izreče svoje iskrene čestitke.
Prvo je ljudska blaginja, vse drugo je manj vred-

no! Ljubzen do domovine nalaga žrtve, ki se mo-
rajo sprejeti. Spoštovanje ljudske volje, ki je po
ustavi najzvestejši čuvar domovine in države, za-
hleva politična samozatajevanja. Zato je Hoover
brzotviki v celotnem volivnem boju morda najlepša po-
teza, znamenje politične zrelosti in etične veličine
moža, ki napravi vesel obraz in kateremu srce ra-
dosno zdrtili, ko zopet more v interesu domovine
ponizati svojo glavo pred ljudsko voljo, kateri je
sam vedno zaupal.

Nastop novega predsednika Združenih držav
se bo izvršil šele marca prihodnjega leta. Zato je
neizbežno, da bo tekom bodočih pet mesecev vse
politično življenje nekoliko zastalo, ker se stara
uprava ne bo hotela izpostavljati za iniciative,
katere bi nova ne hotela ali ne mogla odobriti.
Razorožiteljna konferenca, vprašanje vojnih dol-
gov, svetovna gospodarska konferenca, druga med-
narodno-politična vprašanja, ki interesirajo tudi
druge države, a ki se brez sodelovanja Združenih
držav ne bodo mogle rešiti, bodo morala iti na
prišilni počitek. V daljši bodočnosti pa že vidimo
spremembo ameriške notranje in zunanje politike
v pravcu, katerega je demokratska stranka pred-
ložila narodu in zanj tudi od njega dobila polno
aprobacijo.

V tem smislu se dozdeva, da bo Hooverjeva
bolj centralistično usmerjena politika napram
zveznim državam doživela temeljit preokret, ker
novi predsednik stoji na stališču, ki odgovarja tudi

ideologiji demokratov, da centralizem državne
skupnosti ne utrjuje, ampak slabi, in da je zaradi
tega neobhodno potrebno, če se kolikor mogoče
podpira samobitnost posameznih zveznih držav. Na
drugi strani pa bo tudi dosedanja konservativni
imperializem republikanske stranke moral prene-
hati. Konservativne stranke so v Ameriki rade
podlegle skušnjavi, da se odrežejo od ostalega sveta
in da se v svojem ameriškem samoljubju ne bri-
gajo kakor za izključno ameriške interese, katere
je pa treba širiti na široko kogarkoli. Ameriški po-
hodi v usodo južnoameriških držav ali v osrednjo
Ameriko, brezbrizno zadržanje ameriške vlade na-
pram evropski revščini, vse to bo pod vplivom
novega predsednika podvrženo temeljiti korekturi,
ker je načelo demokratov, da ne odklanjajo svoje-
ga sodelovanja nikjer, kjer je potrebno, akoravno
bi ne bilo dobičkonosno za Ameriko samo. V spo-
minu nam vsem je še demokrat Wilson in njegova
šlovečanska načela, ki so dala poguma tolikim
narodom sredi meteža svetovne vojne in zanesla
nekoliko idealizma in nekoliko etike v rokodelski
posel porazdelitve sveta v Versaillesu. Roosevelt
bo poslal pozabljene niti demokratskega progra-
ma pred 12 leti. Njegov najintimnejši prijatelj, ka-
tolijan Al. Smith, katerega bomo morebiti celo
našli v bodoči ameriški vladi, bo zadostna garan-
cija, da bodoča Amerika ne bo protikršćanska. In
to je zasukrat zelo veliko, kar moremo povedati

Pot v Belo hišo

Življenjepis novega predsednika: mornar, advokat, minister, guverner, dober družinski oče

Roosevelt

Kot sin plemenitaja, ki je živel na deželi, je
Franklin Roosevelt v sreči in zadovoljstvu prebil
svojo mladost. Že takrat je kazal mnogo veselja
do mornarskega poklica, toda na željo svojih star-
šev se je moral vpisati na pravno fakulteto vse-
učilišča v Columbiju, da bi postal advokat. Poročil
se je z nečakinja gospositega predsednika Teodor-
ja Roosevelta in postal mirno živél kot oddjen
advokat in dober družinski oče v New-Yorku. Leta
1910 ga je demokratska stranka postavila za kan-
didata v senat newyorškega predmeta Albany, ki
se je smatralo za nezavestno postojanko repu-
blikancev. Že 20 let so bili ti v tem kraju popolni
gospodarji. Volilna agitacija Franklina Roosevelta
je imela izreden uspeh. Na avtomobilu se je vozil
iz kraja v kraj, postal na križišču, se smehljaj na
levo in desno, prijazno stisnil roko vsakemu znan-
cu in nato začel svoj govor, v katerem je napadal
profesionalne politike. Leta 1912 je zmaga pri
predsedniških volitvah demokratska stranka in
predsednik je postal Woodrow Wilson. Iz hvalež-
nosti za podporo, ki mu jo je izkazoval Roosevelt
med volivno agitacijo, si je Wilson izbral Roose-
velta za državnega tajnika v svojem ministru.
Roosevelt je tu pokazal vse svoje lastnosti dobrega
mornarja. Reorganiziral je vojno mornarico in se
tako ob izbruhu svetovne vojne pričel priprav-
ljati na boj. V začetku leta 1917 je na lastno od-
govornost naročil municije za 40 milijonov dolar-
jev. Njegova zasluga je, da se je mornarica v
trenutku, ko je Amerika napovedala vojno Nem-
čiji, lahko takoj lotila preganjati nemške pomor-
nice.

Po Wilsonovi smrti in po porazu, ki ga je
demokratska stranka doživela l. 1920, se je Roose-
velt umaknil v zasebno življenje. Nekaj časa je
bil advokat, pozneje je postal upravitelj neke
velike ameriške družbe. Poleti 1921 ga je zadel
v noge mrtvoud, potem, ko se je kopal v premrzli
vodi. Takrat je bil star komaj 39 let in možaka,

ki se je v najlepši dobi življenja le s težavo vlekel
na berglah, je vsa okolica pomilovala, češ, da je
za vedno likvidiran. Toda Roosevelt ni klonil
svojega duha in kljub svojemu slabemu zdravju
potrpežljivo čakal na ugodni trenutek. Noge so se
mu medtem nekoliko okrepile — pristo je danes
ne more hoditi — in novembra 1928 je bil izvo-
ljen za guvernerja newyorške države z veliko
večino proti republikanskemu kandidatu. Tedaj
je pri predsedniških volitvah demokrata Smitha
porazil Hoover.

Franklin Roosevelt se po svojih idejah zelo
razlikuje od republikanca Hooverja. Posebno so mu
trni v peti borzni spekulanti in velefinančniki in
veleindustriji, ki hočejo s svojimi trusti spraviti
v svojo odvisnost vse gospodarstvo in obdržati pod
svojo kontrolo tudi politiko. Roosevelt meni, da
imajo ti ljudje gotovo zasluge za procvit Amerike,
toda njihovo delo spada že v preteklost. Zmanjšati
je treba na vsak način njihov vpliv na javnost in
tudi v gospodarskem življenju, da se zagotovi ame-
riškemu državljanu osebna svoboda in da pride
do veljave pravi individualizem. Roosevelt smatra,
da je bogastvo dedščina, ki jo je treba upravljati
in stalno razdeljevati. Vse kaže, da bo postal Roo-
sevelt socialni reformator današnje Amerike. Se-
veda v mejah, ki mu jih stavijo razmere. Med
volivnim bojem ni določno postavil svojega pro-
grama, da bi se za primer, da bi bil izvoljen, ne
čutil preveč vezanega, in tudi zato ne, da bi ne

Hoover

odvrnil od sebe tistih volivcev, ki vselej kolebajo
med dvema kandidatom in se težko odločijo.

Med volivno agitacijo se je Hoover jasno iz-
rekel proti protekcionistični trgovinski politiki
ter zagovarjal politiko sporazuma med državami.
Obenem se je izjavil za odpravo prohibicije.

Zmaga v številkah

Newyork, 9. nov. tg. Popolni volivni izid kaže,
da je bil Roosevelt izvoljen v 42 državah, Hoover
pa v šestih. Od 41 milijonov glasov je dobil Roose-
velt 23 milijonov, Hoover 16, socialist Thomas pa
en in pol milijona, kar daje razmerje elektoralnih
glasov 472 : 59. Nova poslanska zbornica ima 224
demokratov in 115 republikancev, 96 mest pa je še
nezasedenih in bodo večinoma pripadla demokra-
tom. V senatu je do sedaj 53 demokratov, 34 repu-
blikancev in 1 farmer, 8 sedežev pa je še nedolo-
čenih. Ameriška terminologija imenuje ta izid vo-
litev »landslide«. V senatu izgubijo republikanci
svojega apostola visoke zaščitne carine Smoota,
Watsona in Binghamta ter edinega črca v kongre-
su Prista. Država New York je volila popolnoma
demokratsko.

Udeležba volivcev je bila mnogo večja, kakor
leta 1928. Roosevelt je dobil večino v 42 državah
od 48. Zmaga Roosevelta je ena najbolj senzaci-
onalnih zmag od vseh zmag v zadnjih 50 letih, ki
so bile izvajane pri predsedniških volitvah. V
demokratskih krogih se zatrjuje, da bo v novi
Rooseveltovi vladi tudi Alfred Mick in znani usta-
ritelj reparacijskega načrta Owen Young.

Newyork, 9. nov. tg. Washingtonski centralni
urad državne tajne službe je takoj ponovil odposlal
v Newyork oddelke detektivov, ki bodo odsej stal-
no spremljali Roosevelta. Zakon predpisuje nam-
reč varstvo novega in starega predsednika.

Dosedanji parlament

Newyork, 9. nov. tg. Dosedanja razdelitev se-
dežev v poslanski zbornici in v senatu Združenih
držav je bila po strankah sledeča: V poslanski
zbornici so demokrati razpolagali z 219, republi-
kanci pa z 214 sedeži, torej so imeli demokrati že
5 glasov večine. Delavska stranka je imela samo 1
mandat. V senatu se je nahajalo 48 republikancev
in 37 demokratov, tako da je bila Hooverjeva ve-
čina 11. Delavska stranka je imela enega senatorja.

Prva izjava časnikarjem

Newyork, 9. nov. Novi predsednik je ob 5 zju-
traj sprejel časnikarje ter jih prosil, da se ame-
riškemu narodu v njegovem imenu zahvalijo za
zaupanje, katerega mu je izkazalo tako ogromno
število volivcev. Roosevelt je izjavil, da se zaveda
velike odgovornosti, ki jo je prevzel nase, lahko
pa mirno zatrdi, da bo delal le v interesu države
in naroda ter skušal ponovno vpeljati v Ameriko
blagostanje. — Roosevelt je bil ves čas, ko so se
vršile volitve, v glavnem štabu demokratov v ve-
liki dvorani hotela Baltimore v krogu svoje dru-
žine in številnih političnih prijateljev. Ko so mu
javili, da je zmagal, je rekel: »Hvala Bogu, da je
že končano! Pred hotelom se je zbrala ogromna
množica ljudstva, ki je hotela pozdraviti novega
predsednika.

Kaj pomeni demokratska zmaga

Spremembe v visokem uradništvu — Preokret v zunanji politiki

Newyork, 9. novembra. tg. Z. Impozantno rečeno je zmagal Franklin Roosevelt pri večrajših volitvah kot 32. predsednik ameriških Združenih držav. Ameriški narod je izrekel Hooverju in republikanski stranki pričakovano nezaupnico, katera je naperjena proti krizni politiki, proti politični moči vefinanc in proti prohibiciji. Vsekakor je izid volitev diametralno nasproten izidu iz l. 1928. Dočim so takrat republikanci zavezali demokracijo jug, je potegnil sedaj Roosevelt nase republikanski srednji zapad in industrijske okraje atlantske obale. Države Newyork, Massachusetts, Illinois, Indiana in Ohio so popolnoma pripadle demokratom.

Najvidnejši pa je preokret v kongresnih volitvah. Roosevelt bo lahko kongres obvladoval brez težav in ne da bi bil primoran h kompromisom, ker imata ob zbornici demokratski večini. S tem je rešen tudi najvažnejši problem prohibicije, ker je vsekakor zagotovljena enostavna večina za izpremo Volstead Bill za dovoljenje piva in lahkih vin, dočim še ni gotovo, ali bo mogoče dobiti ustavno dvotretjinsko večino za ukinjenje prohibicije. Prav kmalu pa do take izpremembe ne bo prišlo, ker je stari kongres šele letos poleti odklonil izpremo navedene Bill in se najbrže tudi na božičnem zasedanju ne bo odločil za izpremo prohibicijskih načel, četudi bo takrat že pod močnejšim vplivom Roosevelta. Novi kongres pa se ne more sklicati pred 4. marcem, t. j. dnem, ko nastopi vlado Roosevelt, temveč se bo sklical celo mnogo pozneje, morda šele proti koncu l. 1933.

Izredno velikega pomena bo izprememba v takozvani strankarski patronaži, radi imenovanj, ki jih bo predsednik sam izvršil za najviše državne funkcije, veleposlanike in poslane, državne odvetnike in sodnike, davčne in poštne urade. Skoro vsi ostali državni nameščenci, ki jih je nad pol milijona, pa so stalno nameščeni, tako da so neodvisni od izprememb v vladi. Po običajni demisiiji vseh diplomatov bo najbrže Roosevelt poslal celo vrsto bogatih demokratskih pristašev iz južnih držav na manjša službena mesta v inozemstvu, dočim se bodo veleposlaniška mesta v Parizu, Londonu, Rimu, Berlinu in Tokiu nanovo zasedla po zunanje-političnih vidikih. Glede notranje politike je zagotovil novi predsednik, da se še ni obvezal nasproti nikomur.

Novi mošje

Kot mošje njegovega zaupanja se imenujejo Baker ali Davis, za držav. tajništvo Aven Young ali Baruch za finance, bivši guverner Byrd za morarico in predstojnik newyorškega delovnega urada Francis Perkins za delovno ministarstvo. Nikakor se ne pripisuje Rooseveltu, da bi sestavljal kakor Hoover, enosebni kabinet, nasprotno pa tudi ne bo začel v drugi ekstrem in se obdal s star-kabinetom. Na podlagi volivnega izida bodo v novem kongresu

prešle funkcije v odborih na demokrate, tako da bo Boraha nadomestil Swanson iz Virginije, ki se je udeležil tudi razorožitvenih posvetovanj v Ženevi in ga hvalijo kot pametnega, zmernega politika.

Hoover čestita

Iz pozdravne brzojavke, ki jo je Hoover poslal Rooseveltu, vidijo pripravljenost odstopajočega predsednika, da bi imenoval ali prehodni kabinet ali pa, da bi za prehodni čas dogovoril s Rooseveltom politične dogovore. Hoover je brzojavil:

»Čestitam Vam k priliki, ko boste mogli služiti državi, in Vam želim uspešno uradovanje. V blagor nam vsem Vam dajem na razpolago svojo pomoč na vse načine.«

To brzojavko je oddal Hoover iz svojega bivališča v Kaliforniji, kjer je čakal na izid volitev, šest ur po končanih volitvah, tako da je dospela v New York šele po polnoči. Roosevelt se je nahajal v demokratskem glavnem taboru v hotelu Baltimore, kjer so bili zbrani njegova rodbina in najbližji prijatelji, kjer je razmišljal, ali bi se pokazal javnosti ali pa govoril v radiu, končno pa je radi neprespanih noči in utrujenosti rajiš takoj odšel k politiku. Po prvih vestih, ki so naznanjale zmago, je voditelj demokratske stranke Al Smith prešerno vihtel svoj klobuk in se hotel iz navdušenja boksati s Rooseveltom. Potem pa je prišla cela vrsta fotografiranih, tako da je Roosevelt končno bil tako utrujen, da se je odločil iti takoj k politiku. V žali je samo pristavil, da je po tem fotografiranju zrel za Hollywood.

Rooseveltov odgovor

Newyork, 9. nov. tg. Roosevelt je poslal Hooverju sledeči brzojavni odgovor: »Prejel sem Vašo visokoslovesno brzojavno čestitko za neposredno in poznejšo bodočnost. Sprejemam Vašo dobrohotno ponudbo za skupno pomoč in prizadevanje za našo državo.«

Iz tega sklepa, da je Roosevelt pripravljen na ozko sodelovanje s Hooverjem v času sovladja. Državni tajnik Stimson je izjavil, da bo zunanjo politiko prilagodil željam demokratske stranke.

Nemčija zadovoljna

Berlin, 9. nov. AA. V berlinskih političnih krogih se delajo zadovoljne nad izvolitvijo Roosevelta za predsednika USA. Pravijo, da uživa Roosevelt splošno spoštovanje in da je že dolgo na glasu odličnega politika, čigar odkriti značaj in izredno energijo vsesplošno cenijo. Nemčija pa vkljub temu ne bo nikoli pozabila zaslug dosedanjega predsednika Hooverja, ki se je s proglasitvijo moratorija za vojne dolge uspešno boril proti svetovni krizi in vedno kazal simpatično razumevanje za posebno hudo stisko Nemčije.

Pivo že prihaja

Berlin, 9. nov. Ker je zdaj Rooseveltova zmaga očitna, je več monakovskih tovarn že izdalo potrebne ukrepe za izvoz ogromne količine piva v USA.

Gömbös v Rimu

Protest v madžarskem parlamentu

Rim, 9. nov. Z. Vsi italijanski listi posvečajo svoje kolone obisku predsednika madžarske vlade ter naglašajo, da bo njegov obisk v glavnem razširil italijansko-madžarske trgovinske in gospodarske odnose na osnovi preferenčnih sporazumov za zamenjavo blaga in kapitala. Po mnenju tukajšnjih krogov se smejo pričakovati eventualno večje posledice v pogledu vzajemnih odnosov obeh vlad, v pogledu političnih vprašanj vzhodne in srednje Evrope po razgovorih med Gömbösom in Mussolinijem.

Budimpešta, 9. nov. I. Na snojni seji parlamenta je socialno demokratski poslanec Emanuel Buchinger ostro obsodil potovanje predsednika vlade Gömbösa v Rim ter izjavil, da to potovanje ne bo prineslo prav nobene koristi madžarskemu narodu. Mnogo bolj je bilo, je rekel Buchinger, če bi v sedanjem trenutku predsednik madžarske vlade potoval rajiš v Pariz, Belgrad ali pa v Prago in to še posebno zaradi tega, če je cilj njegovega

ga potovanja v resnici čisto gospodarskega značaja, ker je vendar jasno, da madžarska vlada ne more voditi politike veselite. Zato Madžarska, ki je majhna in neznatna država v gospodarskem in političnem oziru, ne sme izgovarjati prijateljskih odnosov in gospodarskih zvez z ostalimi državami samo za ljubezen ene veselite in sicer samo radi tega, ker je veselila. Buchinger je nato prečital resolucijo socialno demokratske stranke, v kateri je v ostrih besedah napadel fašizem.

Car Ferdinand

Budimpešta, 9. nov. I. V Budimpešti je dopotoval bivši bolgarski kralj Ferdinand ter se je nastanil v dvoru nadvojvode Josipa. Politični krogi izjavljajo, da je bivši bolgarski kralj prišel iz Italije, kjer je bil gost italijanske kraljeve družine v San Rosore. Ob tej priliki je hotel prosti za intervencijo tudi italijanskega kralja, da bi se mu čimprej omogočil povratek v Bolgarijo.

Dr. Slavič pri ministru dvora

Belgrad, 9. nov. I. Rektor ljubljanske univerze, prelat dr. Slavič, je danes med drugim obiskal tudi ministra dvora Colaka-Antića, ki ga pozna kot bivši član komisije za dočelove meje med Slovensko Kraljino in Madžarsko. Minister Colak-Antić je bil tedaj (l. 1921-22) šef jugoslovanske komisije za razmejitev med Jugoslavijo in Madžarsko. G. rektor je imel tudi danes daljši sestanek s pomočnikom prosvetnega ministra Djordjevičem.

Napredovanja vseučiliških profesoriev

Belgrad, 9. nov. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog prosvetnega ministra so napredovali

v drugo stopnjo četrte skupine ti-le izredni profesorji na medicinski fakulteti v Zagrebu dr. Fr. Komboj in dr. Ante Šereer, na tehnični fakulteti inž. Zdenko Čihlar, na kmetijsko-gozdarski fakulteti dr. Alojz Tavcar, dr. Stjepan Postić in dr. Mihovil Gračanin.

Na vseučiliški kralja Aleksandra I. v Ljubljani na pravni fakulteti dr. Albin Ogris in dr. Viktor Korošec, na bogoslovni fakulteti dr. Janez Fabjan, na tehnični fakulteti dr. Andrej Gosar, dr. Slavoslav Jenčič, inž. Feliks Lobe in dr. Horvat.

Sprejemi pri Jeltiču

Belgrad, 9. nov. Zunanji minister Bogoljub Jevtić je včeraj sprejel grškega poslanika Leona Melasa, rumunskega poslanika Aleksandra Guranca in madžarskega poslanika Valdemaria Delalta.

Ob neprijetnem vremenu.

sploh vselej v mrzlejši dobi nadgrnite si obraz in roki vsak dan z Nivea-Creme — ne samo zvečer, ampak tudi med dnevom, preden se podate na prosto.

NIVEA-CREME

varuje Vašo kožo pred ostrim vremenom in jo ohranja mehko in prožno. Nadomestiti se Nivea-Creme na da, kajti nje poseben učinek temelji na delstvu, da le ona vsebuje kožo negujoči Eucerit. Ne zapušča nikakega sijaja, prodre naglo in docela v kožo in le v kožo prodra Creme more izvrševati svoj blagodejni učinek.

Jugosl. P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j., Maribor.

Belgijski škofje o političnih dolžnostih katoličanov

Pastirsko pismo k volitvam 29. novembra

Bruselj, 9. nov. V Belgiji traja že več dni volilni boj. Stranke razvijajo živahno agitacijo, da bi čimveč volivcev pridobile zase in odnele 27. novembra zmago. V volivno borbo je posegel tudi belgijski episkopat s skupnim pastirskim pismom, ki je bilo v nedeljo prečitano v vseh belgijskih cerkvah.

V uvodu izjavljajo škofje, da jim njihovo dušno pastirstvo nalaga dolžnost, da v tem trenutku opozorijo vse katoličane na izredno delikatnost sedanjega trenutka. »Ker nam je Bog naložil duhovno oblast nad dušami — pravi pastirsko pismo — vemo, da se ne smemo baviti s čisto političnimi vprašanji in v normalnih časih se tudi spuščamo v strankarske boje samo zato, da priporočamo spoštovanje vseh pravic, ljubezen do vseh in združitev vseh dobrih stremiljov. Toda danes so v igri višji interesi. Vsakdo lahko vidi, da bodo bodoče volitve odločilne važnosti za bodočnost države. Da ne govorimo o mednarodnem položaju, ki gotovo ni dobrega ne obljublja. Ali bodo volitve postavile na krmilo države vlado, do katere bomo lahko upali, da bo premagala težave, ki prihajajo od svetovne gospodarske krize, ali morda vlado, ki se bo lotila socialnih poskusov ali se vrгла v finančne dogodivščine, ki bodo v kratkem spravile državo

v prepast?«

Škofje se nadalje vprašujejo, ali ne bodo nekatere stranke začele boj svobodi pouka. »Ne verjamemo, da bi bilo javno mnenje v Belgiji tako slepo, da bi vrlo državo v moralno in versko krizo, katere posledice so na dlani. To bi bila prava norost in tem trenutku. Vse politične skupine pozivamo, naj iz svojega programa odstranijo vse, kar bi lahko privedlo do bratovornih borb. Vsi državljani dobre volje, ki jim je na srcu blaginja domovine, naj pomislijo na posledice svojih dejanj.«

Katoličane same opozarjajo škofje, naj čuvajo svoje verske interese in naj uveljavijo svoje pravice. Vse katoliške sile se morajo združiti v enotno fronto. Tisti, ki ne sprejmejo tega načela, prezirajo dolžnost katoličana. Interesi duš, cerkve in Boga so vsem katoličanom skupne dobrine, vsem morajo biti enako pri srcu ako so ostali res zvesti svoji veri. Vsi drugi interesi se morajo temu umakniti. Katoličan sme glasovati samo za kandidata, ki daje s katoliškega vidika polno jamstvo. Z abstinenco podpirajo svoje nasprotnike. Se huši je, ako glasujejo za kandidata, katerih program ne upošteva pravice vesti in verske svobode. Ob zaključku svojega pisma pozivljajo škofje vernike, duhovnike, naj molijo za srečen izid volitev.

V Kitaju mir in red

Izjave kitajskega poslanika o mandžurskem vprašanju

Pariz, 9. nov. tg. Glede zveze med mandžur. vprašanjem in vprašanjem reda na Kitajskem je kitajski poslanik v Parizu Wellington Koo izjavil: Vkljub glasovom, ki jih zahrbtno sirijo naši nasprotniki, ne smete misliti, da vladata nered in zmeda po vsej Kitajski. Res je, da tu pa tam pride do neizogibnih incidentov, kar ni v tako prostorni deželi s tako velikim prebivalstvom nič čudnega; toda taki incidenti ne morejo zavreti potrpežljivega dela za napredek in obnovo države. Listi so obešali na

veliki zvon umor neke Angležinje in ugrabitev dveh britanskih podanikov. Toda to se je zgodilo ob belem dnevu v dveh mestih, ki sta že mesece pod vojaško okupacijo Japoncev. Ko je bil pod japonskim nadzorom samo opek pas obkraj južno-mandžurske železnice, je Kitajska znala jamčiti varnost več stotisoč inozemcev v Mandžuriji. Sicer pa tudi Lyttonovo poročilo trdi, da v Mandžuriji dotedaj ne bo reda, dokler ne pride nazaj pod kitajsko oblast.

Nepotrebna nemška izzivanja

Berlin, 9. novembra. AA. Nemci iz Poznania, rojstnega mesta Hindenburga, so organizirali pod pokroviteljstvom Hindenburga manifestacijo za povrnitev ozemlja, ki je postalo po versajski pogodbi poljsko. V Berlinu se je zbralo veliko število delegacij bivših pruskih polkov za zastavami, zastopnikov dijaških društev in bivših bojnikov. Na zborovanju so prečitali Hindenburgovo in Mackenssenovo pismo, nato pa je bivši poveljnik Pelte Narbonne izjavil, da je versajska mirovna pogodba iztrgala Alzacijo in Poznanj, brez katerih Nemčija, kakor je svoje čase rešila Bismark, ne more živeti. Svoj govor je sklenil z besedami, da je locarska pogodba za nemške vzhodne meje nemogoča.

Rothermere rovari sedaj proti Poljski

Berlin, 9. novembra. Iz Londona poročajo: Lord Rothermere prinaša v listu »Daily Telegraph« članek o reviziji mirovni pogodbe. V tem članku posebno naglašja, da je razsekanje Nemčije s poljskim koridorjem stalen vir skrbi za ohranitev evropskega mira. Velika napaka versajske mirovne pogodbe tvori za Nemčijo izzivanje, za Poljsko pa nevarnost. Zato Rothermere predlaga, da Poljska vrne Nemčiji koridor, zato pa naj dobi jamstva od Nemčije, Francije in Anglije za svoje vzhodne meje pred morebitnim napadom sovjetov in eventualno še druge kompenzacije.

Posarie izžene Hitlerierce

Saarbrücken, 9. novembra. Vlada komisija za saarsko ozemlje je sklenila takojšen razpust vseh vojaških organizacij nacionalnih socialistov, ker je oblastvo pri hišni preiskavi strankinega urada našlo listine, iz katerih izhaja, da so te organizacije v nasprotju z dekretom z dne 12. sept. 1928.

Jubileji v Splitu

Split, 9. nov. I. Danes je mesto Split najslavesnejše proslavilo 50 letnico, odkar je splitska občina prešla iz italijanskih v naše roke. Istočasno se je proslavila tudi 70 letnica obstoja tukajšnje slavjanske narodne čitalnice. Ob 8 zjutraj je odslužil v stolnici sam knežoškof dr. Bonifacije rekivjem za vse umrle splitske župane. Ob 10 dopoldne je bila v mestni posvetovalnici slavnostna seja sedanega splitskega občinskega zastopstva, kateri je prisostvoval tudi kraljev zastopnik, ban primorske banovine kot zastopnik predsednika vlade in veliko število delegatov iz ostalih jugoslovanskih mest. Ljubljansko mesto je zastopal ljubljanski mestni podžupan.

Dunajska vremenska napoved: Ni pričakovati še nobene izpremembe dosedanjega vremena, ki se v nižinah nagiba k meglam.

Uspeh slovenskega pianista

Belgrad, 5. oktobra. V četrtak 3. t. m. je koncertiral v dvorani Kolarčeve zadubine v Belgradu znani slovenski pianist Ivan Noč. To je že njegovo drugo gostovanje v Belgradu. V naslednjem samo par mnenj belgrajskih glasbenih kritikov!

Dr. Mijoljević Milojević piše v »Politiki« z dne 5. t. m. med drugim to-le: »G. Noč je pianist široke, al fresco linije. V njegovi glasbeni fantaziji živi delo celotnega, kot arhitektonska celota, in našemu umetniku gre vedno za to, da jasno postavi vse osnovne črte te zvočne arhitekture. Detail ga zanima le v toliko, v kolikor je ta detail več ali manj važen sestavni del celote, nikakor pa ne poudarja detajlov radi nekih posebnih, posebnih efektov; čuti namreč, da bi na ta način umetniško delo razdrobil. Ipak se opaja, da je pri študiranju dela proniknil vse posebnosti in jih s sigurnim instinktom izrazil, vendar vedno oziročaj se na efekt celotne oblike, na celoto. Tako postopa izvajavec — umetnik... Viteek programa je bil v interpretaciji C dur orgelskega koncerta J. S. Pacha, ki ga je sam Noč priredil za klavir.«

Ob koncu ugotavlja Milojević, da je bilo občinstva malo; to je pa že stara navada v Belgradu in s katero se mora o vsi, zlasti še domači umetniki, sprijazniti. Edino kak Šaljapin, Pallenberg sta bila v zadnjih letih boljše sreče.

V »Pravdi« (od 5. t. m.) je napisal o Nočevem koncertu krajše poročilo P. J. Krstić. Napisal je tudi to-le:

»Noču se zlasti dobro prilagajajo moderne kompozicije. To je pokazal z izvajanjem Pačjevičevih šest balkanskih plesov... Njegova igra ima v sebi vse odlike koncertnega pianista, ki se izražajo v izletani tehniki, lepem tonu, glasbenem temperamentu in izrazu in v glasbeni zrelosti, ki zlasti tam prihaja do polnega izraza, kadar umetnik izvaja kompozicije, ki vsebinsko najbolj odgovarjajo njegovemu glasbenemu okusu... Po snočnjem koncertu se nam zdi, da je v dveh letih Noč v svoji pianistični umetnosti znatno napredoval v vsakem oziru.«

To je samo nekaj strolovnih mnenj o našem mladem pianistu, kateremu želimo še mnogo uspehov.

Sprejemi pri banu

Ljubljana, 9. nov. AA. Ban dravske banovine v četrtak 10. novembra t. l. ne bo sprejemal strank, ker bo službeno zadržan.

Zaradi bede hotela v smrt

Ljubljana, 9. novembra. Do žalostnega dogodka, ki je verno zrcalo razmer, je prišlo nocoj med 7 in 8 na Krakovskem nasipu. Tam so našli ljudje pod kostanjem mlado žensko, ki se je vila v bolečinah. Iz ust ji je dišalo po lizolu. Policija je takoj obvestila reševalce v Mestnem domu, ki so žensko z avtomobilom prepeljali v bolnišnico, kjer so ji izprali želodec. Nesrečnica, ki je hotela prostovoljno zapustiti življenje, je komaj 19 letna brezposelna šivilja A. K. s Tyrševe ceste. Vzrok je — beda.

Belgrad, 9. nov. I. Za okrajnega gozdarskega referenta na okrajnem glavarstvu v Čalju je postavljen Ciril Rihtar, dosednji gozdni referent na okrajnem glavarstvu v Prilepu.

Vojaki streljajo na ženevskih ulicah

Ženeva, 9. nov. tg. Skupina desnomeščanskih politikov nacionalne unije je sklicala protisocialističen shod v zaprtem lokalu. Socialisti in komunisti so zato sklicali svoje pristaše k demonstracijam pred lokalom.

Vlada je mobilizirala policijo in četo mladih vojakov, da prepreči nemire. Ko je množica videla prihajati vojake, je začela proti njim demonstrirati, trgati puške iz rok in čepice z glave, na kar je četa dobila okoli desetih zvečer povelje, streljati v množico. Četa je streljala tudi s strojno puško. Pri tem so bile 3 osebe ubite, 15 hudo ranjenih pa so prepeljali v bolnišnico. Število lahko ranjenih še ni znano.

Stalinova žena umrla

Moskva, 9. nov. tg. Preteklo noč je nenadoma umrla Stalinova žena Nadiežda Sergejevna Alilujeva. Doma je bila kakor Stalin, iz Kavkaza in je bila njegova druga žena. Stara je bila šele 32 let. O vzroku smrti ni še nič znanega.

Seja vlade

Belgrad, 9. nov. AA. Danes od 11.30 do 13.15 je imel ministrski svet sejo, ki ji je predsedoval predsednik ministrskega sveta dr. Milan Srškić.

§ 5

Belgrad, 9. nov. AA. Ministrski svet je na predlog ministra za trgovino in industrijo dovolil, da se smejo ugodnosti § 5 zakona o zaščiti kmetovcevo poslužiti Trgovska banka v Mladenovcu, Mestna hranilnica v Užicah in Srbska gospodarska zadruga v Irigu.

Letošnja Mohorjeva družba

Letos šteje Mohorjeva družba 55.011 udov, za 6.837 manj nego lansko leto. Letos torej kriza ni prizanesla niti Mohorjevi družbi, ki se ji je doslej tako vztrajno in srečno ustavljala. Kriza traja že par let, a vendar Mohorjeva družba že 5 let ni nikdar nazadovala, ampak je vsako leto napredovala za najmanj dobrih 2000 novih naročnikov; zgodilo se je pa tudi, da je v enem letu poskočila kar za več nego 8000 udov. Številka 55.011 je tudi sedaj še prav lepa, če upoštevamo, s kakšnimi gmočnimi težočami se bore skoraj vsi stanovi, zlasti pa naš kmet in naš delavec. Prepričani smo, da bo kljub stiski časov naša odlična književna družba zopet napredovala, morebiti že letos. Kajti naš narod je prav po Mohorjevi družbi postal tako navezan na knjigo, da jo tudi premožni kmetje in delavci smatrajo za neobhodno življensko potrebstino. Sestoro knjig Mohorjeve družbe je prinašalo vsako leto toliko pouka in zabave našim domovom, da bodo letos marsikje, kjer so vpisali med ude opustili radi težkih razmer, te dni kar pogrešali vsakoletnega veselega mohorskega oblika; in marsikdo bo rekel: »Do začetka marca pa moram na kakršenkoli način zopet spraviti skupaj onih 20 Din!«

Najboljši dokaz, kako je postal naš narod navezan na dobro knjigo, nudi dejstvo, da je celo letos cela vrsta župnij — napredovala glede številke mohorjanov. Takih župnij je n. pr. v dekaniji Ljubljana, okolica 8, v litjski dekaniji 7, prav toliko v kamniški dekaniji, po šest župnij je napredovalo v moravski in kranjski dekaniji, po pet v dekaniji Kozje in Murska Sobota, 4 župnije so napredovale tudi v dekaniji Dobla ves na Koroškem, kar nas navdaja s posebnim veseljem. V ljubljanski in lavantinski škofiji je pa takih dekanij več. Ena dekanija pa izkazuje letos celo v celoti več mohorjanov nego lansko leto: to je dekanija Kočevje, kjer je n. čr. v revni Oselnici naraslo število mohorjanov od 90 na 108. V Ljubljani je napredovalo samo Sv. Krištof od 146 na 160. (Kaj bo tebe, ko bo tam župnija!) Med najlepšimi uspehi letošnjega leta moramo vsekakor omeniti tudi župnijo Št. Rupert v dekaniji Laškem, kjer so narasli mohorjani od 113 na 154.

Za slovenske izseljence se je nabralo 6207 Din. Leto 1933. bo Družba zopet izdala šest knjig. Večernice bodo obsegale povest našega pisatelja iz Bele krajine Matije Malešiča (ki je sedaj pri banski upravi v Banjaluki) z naslovom Izobčenci. Velikega pomena bo za zdravje našega ljudstva, da bo letos izšla posebna knjiga o jetiki, ki jo je napisal znani strokovnjak za pljučne bolezni primarij dr. Fran Debevec. Kar so pljuča za posamez-

nika, to je pa za državo — morje. Dostop na morje je omogoča državi prosto dihanje. Jugoslavija ima toliko krasne morske obale, da se more v tem oziru malokatera država z nami meriti. Morje nam omogoča razvoj pomorske trgovine, omogoča nam pa tudi razmah tujeskega prometa. Zato nas bosta profesorja dr. Bohinec in Kranjec podrobneje seznanila v posebni knjigi z našim morjem. Knjigi o jetiki in o morju bosta ilustrirani; za slednjo je opial dr. Dobida tudi umetniške spomenike našega primorja. Tako bo knjiga dobrodošel in poceni vodnik vsem izletnikom na Jadran; radi jo bodo prebirali tudi številni slovenski javni in zasebni udeleženci po našem primorju. Nadaljevalo se bo življenje svetnikov. Za vsakega, ki se zanima za državno in — svoje gospodarstvo, bo poučna knjižica o davkih.

Za vezavo v celo platno se doplača pri Kolerdarju, Večernicah. Jetiki in Našem morju po 8 Din. Izšle bodo tudi štiri knjige za doplačilo. Na prvem mestu moramo omeniti dr. Gosarjev Novi družabni red. Prvi zvezek: Uvod in osnove. Knjiga bo veljala vezana 111 Din. To bo delo, o katerem lahko mirno rečemo, da bo stalo v svoji stroki na evropski višini. Napisal ga je strokovnjak, ki ni proučeval socialnega vprašanja iz posebne notranje potrebe samo teoretično, ampak si je nabral tudi dragocen izkušenj v praksi kot poslanec, kot poverjenik za socialno skrbstvo in kot minister socialne politike. Pri majhnem narodu je mnogo, če izide taka knjiga ena v desetletju. Opozorjamo nanjo predvsem naše knjižnice. Upamo, da se bo to našli tudi med našimi izobraženci številni naročniki, ki se bodo zavedali, da je treba Družbi omogočiti izdajanje takega dragocenega strokovnega dela.

Nadaljevalo se bo izdajanje Krekovih Izbranih spisov. Za Mladimi leti (1845—1892). Prvi petimi leti javnega dela (1892—1897) in Socializmom bo izšel naslednje leto IV. zvezek: Prvikrat v državnem zboru (1897—1900). Ta zvezek bo prinašal med drugim slovita Vestfalska pisma in dve povesti, ki sta za spoznavanje Krekove miselnosti temeljne važnosti. Cena vezani knjigi 33 Din.

Kot doplačilna knjiga bo izšla tudi »Povest služkinje«, nene službe (Mara Hus) in prevod romana iz dobe sv. Cirila z naslovom: Kragulj. Cena vezanima knjigama 21 in 30 Din.

Prosimo vse mohorjane, naj ob priliki, ko plačajo gg. poverjenikom prispevek za poštnino, dodajo še dinar za naše izseljence. Če bo to storila vsaj polovica mohorjanov, bo dobilo čez leto dni nad 1000 naših izseljencev mohorjeve knjige brezplačno. To je moč — organizacije.

Automobil za 710 Din

Ljubljana, 9. novembra.

Na Karlovski cesti pred Pengovovo gostilno, tam kjer se zbirajo popotniki za avtobus na Turjak, soferji, vozniki in ljudje podobnih policev, je bilo včeraj popoldne kaj živahno. Pred hišo je stal zelen avtomobil in okrog njega je hodil in se vrtil mlad moški, snemal koleša z avtomobila, previjal vijake, pregledoval motor in se na vse načine trudil, da spravi avto v red. Radovednež ga vpraša:

»Čigav pa je ta avto?« — »Moj!« samozvestno odgovori mlad moški, sofer turjanskega avtobusa. »E ja,« se začudi radovednež, »kaj si se že tako opomogel, da imaš že svoj avto?« — »Moj, moj,« zatrdi ponovno sofer. »Danes sem ga kupil in pošteno sem ga plačal takoj. Denar sem dal kar na roko!« — »Pa koliko?« ga vprašujejo dalje. »Celih sedem metuljev sem dal zanj!« — »Hočeš reči, sedem jurjev, kajne?« — »Sedem metuljev sem rekel in ne jurjevi!« Nekdo, ki je bil pri tej kupčiji, res pritrdi, da je dal sofer za ta zeleni avto, ki sicer ni nov, vendar pa še vedno nekaj vreden, samo 710 Din in ne 7000 Din.

Sofer je kupil avto na dražbi, ki je bila včeraj popoldne na prvem dvorišču mestnega magistrata. Na dražbi je bil ta avto, ki ga je davkarija cenila na 6000 Din. Ker ni bilo drugih kupcev, ga je omenjeni sofer kupil za 710 Din. Avto je bil prodan v dražbenem postopanju, ki ga je uvedla davčna uprava za ljubljansko okolico v kritje davka. Ta davk je bil dolžan neki okoliščanski bogatajši podjetnik, ki ni hotel ali ni mogel davka plačati. Zato

Nad 114 milijonov letos intabuliranih

Ljubljana, 9. novembra.

Oktober so intabulacije pri zemliskoknjižnem uradu ljubljanskega okrajnega sodišča napram septembru nazadovale za približno 5 milijonov Din. Poslovanje urada pa je bilo tudi v oktobru prav živahno in je bilo dnevno 20 do 30 vlog. Vsega je bilo 513 vlog. Največ jih je bilo za intabulacijo posojil in terjatev. Celotno je bilo oktobra vknjiženih 5.058.690,50 Din, dalje pa je bila izvršena v zemljiški knjigi zasnaba prednosti vrstnega reda za industrijske kredite v znesku 2.500.000 Din in 3.500.000 Din, tako da znašajo oktobrski intabulati 11.058.690,50 Din. Predlogov za intabulacijo vknjižbe zastavne pravice je bilo 195, med temi prav mnog izvršilnih, dalje 15 prisilnih uprav in zasnovanjih je bilo več dražb, ki pa so bile ustavljene.

„Davek sta pobirala“

Zagreb, 8. novembra.

Zagrebska policija je te dni prišla dva sleparja, Velimira Preloviča in Branka Gvozdenoviča ter ju danes izročila sodišču zaradi sleparij.

Oba sta bila zaradi sleparij že zaprta ter sta zle pred kratkim prišla iz zaporov. Prelović je začel zahajati v neko mlekarno večerjat. Mlekar no sta vodili dve ženski. Prelović se je takoj porodil v glavi načrt, kako bi ju osleparil. Kadar je bil sam v mlekarni, jima je začel pripovedovati, da bodo sedaj davčni uradniki začeli hoditi po trgovinah izterjati davke. Rekel je, da bo to izterjavanje tako strogo, da bo kaznovan najstrožje vsakdo, ki ne bi plačal davka takoj v roke terjajočega uradnika. Čez nekaj dni se je Prelović dogovoril z Gvozdenovičem, kateri je prevzel vlogo »davčnega uradnika« in odšel v mlekarno, kjer se je predstavljal in zahteval davek. Obe ženski sta bili prepričani, da je tako v redu, saj je »gospod« Prelović že pred nekaj dnevi o tem govoril. Zato sta mu brez oklevanja izplačali 810 Din na račun davkov.

Gvozdenovič je to venot zapisal na košček papirja, spravil denar, zenskama pa pustil listek s številko 5577, čes, da je to številka v glavni davčni knjigi, kjer je ta svota zabeležena in kjer bosta lahko dobili potrdilo. Čez dva dni je lastnica mlekarne odšla na davkarijo, da dobi potrdilo. Tu pa seveda niso nič vedeli o kakem izterjavanju ter so žensko opozorili, da jo je nekdo osleparil za 810 Din.

mu je davkarija avto zaplenila. Seveda z izkupičkom za ta avto podjetnikovi davki še dolgo niso kriti. Tako je prišel v last avta srečni sofer. Če bi bil avto kupil kdo drugi, bi moral za popravilo in za preureditev plačati več, kakor pa je avto v resnici vreden. Sofer pa, ki je sam mehanik, pa bo z lastnim delom avto preuredil in popravil. Ali bo avto obdržal, ali ga bo prodal dalje, seveda ne vemo. Na vsak način pa je napravil dobro kupčijo. Samo značilno za naš čas je, po kako nizki ceni gredo zarubljeni predmeti na dražbah. Dražbe se največkrat niti ne izplačajo, saj ne krijejo niti dražbenih stroškov.

Prihodnje dni bo v Ljubljani več dražb zarubljenih predmetov. Dražbe bodo od 12. t. m. naprej na stanovanju zarubljencev. Davkarija za mesto Ljubljana je zarubila več inventarja tudi mnogim odvetočnikom in podjetnikom, ki ve iajo in tudi so imovali. Zarubljeni so med drugimi pisalni stroji, pisarniški inventar, avtomobili in druge premičnine. Če dražbe ne bodo uspele, se ponove v času od 5. do 12. decembra. Izterjavanje davkov je zadnji čas zelo natančno in je ves davčni aparat zaposlen cele dni. Okoliška davčna uprava je razposlala davčnim zavezancem do 20.000 polnočnic, ki so zadnji opomin. Ako zavezanci ne plačajo na te položnice, bo sledila rubežen. Zanimivo je, da sploh ne moreš plačati davkov, če nimáš po olnice.

Kajpada o tem dogodičih poročamo le dela dejstva, ne da bi se mogli spuščati v razglabljanja. Sicer je že dejstvo, da so avto prodali za 700 Din, dovolj zgovorno.

Ljubljanski OUZD je pretekli mesec dosegel rekord v intabulacijah neplačanih prispevkov za delavsko zavarovanje. Na nepremičnine ljubljanskih in okoliških obrtnikov in podjetnikov je bilo vknjiženo 173.915,80 Din za neplačane prispevke. Najvišji zaostanek znaša 67.560,20 Din.

Davčna uprava za mesto je na 3 vloške intabulirala 103.288,55 Din za neplačane davke. Najvišji davčni zaostanek je bil 46.605,45 Din. Državno pravonaravnostno se je v 3 slučajih vknjižilo za 11.036 Din. Vknjižene so bile tudi tuje valute, oktobra n. pr. 7066 it. lir.

Letos do konca oktobra je bilo na nepremičnine mesta in okolice že vknjiženih 114.344,64,50 Din. To je ogromna vsota. Pomisliti je treba, da so znašale vse intabulacije na zemljišča bivše Kranjske koncem l. 1898 le 131.724.676 K.

Osleparjena ežnska je odšla domov. Imela pa je srečo. Domov grede je na ulici videla Preloviča, katerega je že sumila, da je v zvezi s to sleparijo. Odločno je stopila k bližnjemu stražniku in dala Preloviča aretirati. Na policiji je Prelović navsezadnje vendarle moral priznati, da je tudi on sodeloval pri slepariji ter je izdal tudi ime svojega tovariša. Že drugi dan so prijeli tudi Gvozdenoviča, ki je tudi priznal.

Sodijo pa, da sta oba sleparja začela se več drugih sleparij, katere zagrebska policija sedaj skuša razkriti.

Svinje izkopale mrliča

Zagreb, 8. novembra.

Iz Kladnja poročajo: V gozdu med vasema Carevo in Lupoglavu je bil te dni na čuden način odkrit zločin, kateri se je bil zgodil že pred daj časa. Svinje, ki so se pasle v gozdu, so izpod kamna izkopale truplo neznanega človeka. Mrličovo truplo je že razpadalo. Doslej niso mogli ugotoviti, kdo bi bil mrlič in kako je bil umorjen. Da pa je bil umorjen, je brez dvoma, ker je bilo truplo skrbno pokrito s kamni. Crožniki se sedaj trudijo, da bi razvozljali to uganko.

VSE V. STE OBUVALA

gojzerje in druge športne čevlje si nabavite lahko zopet pri stari trvdki

I. BRAJER, brtopopravilalnica LJUBLJANA, Novi trg, Breg štev. 1

Letošnja odkritja v Potočki zijalki

»Ilustrirani Slovenec« je že l. 1930. v 3. št. objavil serijo slik o izkopavanjih in odkritjih v Potočki zijalki na Olševi. Z namenom, da zve tudi širša javnost nekaj o tem, v koliko so že napredovala dela v tem oziru, sem prosil g. profesorja Brodarja, ki ta izkopavanja vodi, za nekoliko podatkov, kako daleč so napredovala izkopavanja v letošnjih počitnicah. G. profesor me je povabil na svoje stanovanje, da si ob isti priliki ogledam tudi različne predmete, ki so bili izkopani.

Potočka zijalka meri okrog 5000 m in je bilo do sedaj, to je v petih letih, prekopanih okrog 300 m, letos približno 50 m. Če bi šla izkopavanja v tem tempu naprej, bi bila prekopana cela jama v približno 100 letih. Strokovno vodstvo je v rokah g. prof. Brodarja, dalje mu pomagata navadno 2 učitelja, potem ima vedno zaposlenih 4 do 5 težakov in 1 pastirja.

posut tla tudi večkrat. Pesek je iz apnenca, mešan s kremenjakom in močno obrušen od tekoče voda.

Letos so zopet odkrili nekaj artefaktov iz kamna in nekaj koščenih odlomkov, iz katerih so ljudje izdelovali koščeno orodje, ki so ga rabili pri delu. Izkopanih je bilo zopet okrog 100 jamskih medvedov. Našlo se je nekaj primerov lepo izglatih podočnjakov jamskega medveda, ki so služili človeku kot orodje. Zanimiva je nadalje najdba devetih molarjev (kočnjakov) muškatnega bika, ki živi danes le še severno od Aljaske in v severni Grönlandiji, je pa živel za časa diluvija tudi v srednji Evropi, vendar je bil doslej ugotovljen le nastran Alp. Vsi znaki kažejo, da so bili tudi ti zobje zanešeni v jamo po človeku.

Letošnja ekspedicija je trajala od 30. junija do 13. avgusta. Boriti se je morala z velikimi finančnimi težočami; akcijo sta podprli le mestna

Skupina Angležev pred jamo

Pri letošnjih izkopavanjih je bil odkrit povprečen presek čez celo jamo, pri čemur je bilo ugotovljeno, da vse plasti proti obema stenama zelo strmo padajo, tako da so prišli ob stenah v globino 7 m pod površjem. Jama se je na različnih krajih in v različnih časih zelo neenakomerno zaspavala, deloma vled padanja od stropa, deloma vled grušč, ki ga je prinesel v jamo plaz od zunaj. Ko so napravili povprečni presek, so tudi ugotovili, da diluvijalna plast okroglega peška, ki vsebuje veliko množino košče majhnih gladalcev — rovk, krivov, kuščaric itd. ter mestoma terciarne okamenine — školjke in polže — ni nastala v jami naravnim potom, temveč je morala biti povzročena po človeku. Človek si je napravil življenje v jami udobnejše in si je posul tla, ki so bila ilovnata ali pa pečnasta ter ponesnažena z izbluvki sov, z okroglim peskom. Prvotno ležišče tega peska še ni ugotovljeno. Opazilo se je tudi, da si je človek na nekaterih mestih, kjer je bilo blato posebno močno in kjer je mnogo hodil,

hranilnica in mestna občina celjska, zakar jma gre zahvala in prošnja, da bi ostali tej važni kulturni akciji še naprej naklonjeni. Vso ekspedicijo je organiziralo Muzejsko društvo v Celju, ki je tudi lastnik vseh izkopavin. Želeti bi tja, da bi Muzejsko društvo pridobilo primerne prostore, kjer bi bili vsi do sedaj najdeni številni predmeti razstavljeni in dostopni občinstvu. Sedaj se namreč nahaja večina izkopanega materiala v velikih zabojih v Zdravstvenem domu, nekaj teh reči ima doma tudi g. prof. Brodar. Posamezniki lahko pridejo na stanovanje g. profesorja, nihče pa ne more zahtevati, da bi si hodile v privatna stanovanja ogledat le predmete razne ekskurzije.

Glede Olševe naj omenimo, da je zaradi odkritij postala tudi važna točka v tujsko-prometnem oziru. Vrhših je mogoče obiskovalo ta kraj letno kakih 10 ljudi, letos jih je bilo gotovo 500, če ne več, med njimi tudi skupina Angležev, ki jo kaže naša slika.

Uganka o požigu parnega mlina

Maribor, 9. nov.

Mali senat okrožnega sodišča se je danes pečal z zagonečno zadevo. Na obtožni klopi so sedeli pred sodniki 28 letni ključavničarski pomočnik in kurjač Ludvik Hozjan iz dolnjelendavske okolice, mladoletni mlinarški vajenec G. iz Centioe in tovarnar in znani bogataš Samuel Eppinger iz Dolnje Lendave. Vsa ta čudno zmešana trojica pa je prišla na obtožno klopi radi požarov, ki so uničili parni mlin Ludvika Toka v Centibi. Iz obširne obtožnice posnemamo sledeča dejstva:

Dne 30. septembra 1929 je nastal pri Toki prvi požar v kopici slame. 5. decembra istega leta je gorelo pri Toki drugič na skednju. 23. novembra 1930 je gorela zopet kopica slame, dne 26. decembra istega leta je pričelo v skednju goriti v mlarnici, v katero je bila vržena goreča v petrolej namočena cunj in končno dne 23. novembra 1931 v mlinu; ogenj je takrat uničil vse mlinško poslopje z vsemi napravami. Skupno je trpel Toka radi vseh teh požarov 667.720 Din škode, zavarovalnine pa je prejel le 251.074 Din.

Takoj od začetka so ljudje sumili, da je pri Toki na delu zločinska roka. Orožniki so aretirali najprej nekega Štefana Völja, proti kateremu pa je bilo postopanje radi pomanjkanja dokazov ustavljeno. Pač pa se je po zadnjem požaru osredotočil eum proti Tokijevemu vajencu, pri katerem so opazili večje vsote denarja. Osumljenec pa je pri zaslišanju povedal orožnikom, da je prejel denar od Ludvika Hozjana, kurjača pri industrijaru Samuelu Eppingerju. Tudi mu je Hozjan priznal, da ga je pregovoril k požigom njegov delodajalec Eppinger ter mu obljubil za to 10.000 Din. Dobil pa je od Eppingerja le 200 Din, ostalo mu je obljubil izplačati pozneje. Po tem priznanju so orožniki aretirali Hozjana in ta je vsak požig točno opisal. Povedal je tudi, da je zažgal mlin na ta način, da je odprl po noči vrata z vitrom na ter vrgel v dvigalo šop slame, katerega je prižgal. Ta jasna priznanja pa je obtoženi Hozjan pred preiskovalnim sodnikom čisto izpremenil. Tajil je, da bi bil kedaj zanetil pri Toki požar, da bi poznal G. ter bi bil govoril z Eppingerjem. Nasprotno pa je pred sodnikom v Dolnji Lendavi izpovedal tako, kakor

orožnikom. Obtoženi G. izpoveduje, da je vedel za Hozjanove požige pri Toki, da mu je Hozjan obljubil 1000 Din za molk ter 100 Din tudi že izplačal. Nasprotno pa zanika Samuel Eppinger odločno očitano mu dejanje in nagovarjanje k požigu.

Hozjan je bil obsojen na 10 let robije in trajno izgubo častnih pravic. F. G. je bil obsojen na leto dni robije, dočim je bil Samuel Eppinger oproščen. Proti oprostitvi Eppingerja je prijavil državni pravdnik revizijo, ravno tako pa sta prijavila zagovornika proti obsodbi Hozjana in G. revizijo in priziv.

Vestfalski Slovenci spominu dr. Jerovška

Maribor, 9. nov.

Včeraj je prejela Cirilova tiskarna v Mariboru naslednje žalno pismo odličnega organizatorja vestfalskih Slovencev župnika Tensunderna, ki prica, koliko spoštovanja in globoke ljubezni so čutili tudi naši vestfalski bratje do blagopokojnega monsignorja dr. A. Jerovška:

Hövel, bei Hamm, Westfalen, 2. nov. 1932.

Tudi na Vestfalskem, daleč od Maribora, daleč od Jugoslavije smo zelo žalostni ob smrti predragega gospoda msgr. dr. Jerovška. Ob vsaki priliki, ako smo prišli v stik z ravnim predobrim gospodom, smo opazili njegovo brezmejno ljubezen tudi do nas Vestfalcev. Ravno otroci, ki živijo v tujini, daleč od hiše očetove, čutijo najlažje velikodušnost in nesebično ljubezen matere Slovenije in njenih zastopnikov. Velečastiti, predragi gospod dr. Jerovšek je bil naš, je čutil z nami in nam je pomagal. Večkrat smo poslali svoje iskrene molitve v milo domovino k temu izredno dobremu gospodu, zdaj pa pošiljamo svoje iskrene molitve v nebesko domovino, k nebeskemu očetu, ki bo gotovo dal svojemu zvestemu služabniku in našemu velikemu dobrotniku nebesko krono. Predragi gospod. Tebe ne bodo nikdar pozabili Tvoji vojaki na Vestfalskem.

V imenu vestfalskih Slovencev — Tensundern.

Ljubljana

Zopet 112 sodnih odpovedi v Ljubljani

V št. petersko vojašnico pridejo policijski zapori

Ljubljana, 9. novembra.

Včeraj je bil zadnji rok za vložitev sodnih stanovanjskih odpovedi pri okrajnem sodišču. Bilo je vloženih 112 odpovedi, od teh zahteva 106 izpraznitve stanovanj za februarški termin prihodnjega leta, 6 pa za december. Odpovedani so za februar tudi 4 trgovski lokali odnosno obrtniške delavnice. Letos je bilo podanih celotno 992 odpovedi.

Novembarske odpovedi se v prvi vrsti nanašajo na mala stanovanja. Mestna občina je odpovedala za prihodnji februar 20 strankam, stanujočim v nekdanji šentpeterski vojašnici, kjer so se nahajali tudi garnizijski zapori. Stanovanja so odpovedana državnim uradnikom, dnevnikačem-Rusom in invalidom. Obsegajo večinoma po eno sobo s kuhinjo, le dve sta tri sobni. V nekdanjih garnizijskih zaporih stanujejo sedaj večinoma dnevnikači Rusi in tudi drugi uradniki. Te zapore so preuredili tako, da imajo stranke eno sobo in kuhinjo. V l. nadstropju pa so stanovale stranke, ki so investirale večje vloge, da so preuredile vojaške sobe v kolikortoliko udobna stanovanja. Strankam ni bil naznanjen razlog za odpoved. Mestna občina, ki je pred kratkim prevzela to vojašnico od vojaškega erarja, je na zahtevo državnih oblasti primorana, da poskrbi primerne in zadostne prostore za policijske zapore, ki so sedaj v justični palači, a se morajo ti izprazniti, ker ljubljanski jetnišniki sami primanjkuje prostora za svoje jetnike in zlasti je treba preurediti zapore za mladoletnike, ki morajo biti strogo ločeni od ostalih kaznjencev.

Ker ni najti nikjer primernih lokolov za policijske zapore, se je mestna občina odločila preurediti nekdanje garnizijske zapore in celice za policijo.

Kai bo danes?

Drama: »Roksi« Red B.
Opera: »Fra Diavolo« Red A.
Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva 20.

Moderne zimske plašče

v veliki izbiri in po najnižjih cenah dobite pri

„ELITE“

damska in moška konfekcija

Ljubljana, Prešernova ulica 9.

Časnikarski koncert. Tudi letos priredi ljubljanska sekcija Jugoslovanskega novinarskega združenja na praznik zedinjenja 1. decembra slavnostni koncert v proslavo državnega praznika. Časnikarski koncerti so postali že tradicija in so v vseh slojih ljudstva tako priljubljeni, da vlada za to prireditelju od leta do leta večje zanimanje. Opozarjamo društva, naj upoštevajo, da bo 1. decembra zvečer časnikarski koncert.

Spomin na Rapallo proslavi Prosvetna zveza na prosvetnem večeru 11. novembra v verandni dvorani hotela Union na ta način, da čitajo primorski pisatelji svoja dela in sicer dr. Joža Lovrenčič, g. Narte Velikonja in g. dr. Bogomir Magajna. Opozarjamo p. t. občinstvo, da z obilno udeležbo pokaže, da še ni zaceljena rana zadobljena v Rapallu. Obenem pa pokažimo primorskim pisateljem svoje simpatije. Predprodaja vstopnic Prosvetna zveza, Miklošičeva cesta 5.

Blokji pomoči potrebni. Zveza trafikantov v Ljubljani je hvaljevredno podprla mestno občino ljubljansko v njenem socialnem skrbstvu za pomoči potrebne in poskrbeli, da imajo v s. e. trafike v mestu na razpolago bloke mestne občine »Pomoči potrebni«. P. n. občinstvo prosimo, da se pri podpiranju revnih in brezposelnih v obilni meri poslužuje teh blokov!

Selitev na l. dr. realni gimnaziji. »Nulla dies sine linea« bi človek lahko rekel. Ta dva dneva se je selil del razredov s profesorji vred, kajpak! — iz realke v prostore bivše III. realne gimnazije v Beethovno vilo, ker je v realki manjkalo prostora, zaradi česar so morali imeti nekateri razredi popoldanski pouk. Ker je hiša v Beethovni ulici sedeva privatna last, bo morala seveda država plačevati za prostore najemno.

Pumparce, obleke, trenchcoat najceneje A. Presker, Sv. Petra cesta 14.

© V Kavkaških gorah. V torek zvečer je v dvorani Delavske zbornice priredilo SPD zanimivo planinsko predavanje, ki ga je imel znani dunajski veleturist Hans Slezak, ki je sicer komaj 29 let star, ima pa za seboj že vse polno zanimivih tur v Alpah in drugod. Hans Slezak je predaval o svoji turi, ki jo je napravil l. 1929 na kavkaške gore. Slezak je najprej opisal vse birokratske težave, ki jih je imel, da mu je sovjetska vlada dovolila na Kavkaz. Opisal je tudi druge težave, ki jih je imel, preden se je mogel povzpeti na nekatere kavkaške vrhove. Zanimivi so bili tudi njegovi popisi Moskve in Kremlja ter potovanje iz Moskve na Kavkaz. Še kar dobre skioptične slike so ilustrirale njegovo pripovedovanje. Našim planincem, ki so dvorano napolnili, pa so se dvigala srca, ko je predavatelj govoril o krasotah kavkaških planin. Predavatelj je govoril o nekaterih vrhovih, ki jih je s svojim spremljevalcem naskočil z največjimi težavami. Na presenečenje poslušalcev pa je izjavil, da najvišja gora v Kavkazu, t. j. Elbrus, ni tako nedostopna, ker je pač ugasel vulkan in se more turist povzpeti nanj, le če mu srce in pljuča donuščajo v take višine. Predavatelj je pri predavanju pozdravil predsednik SPD dr. Pretnar, občinstvo pa je za lepo predavanje predavatelja nagradilo z živahnimi aplavzom.

Nikdar sitni, nikdar bolni,
vedri smo in zdravi polni.
To pa Slamič le stori,
ki izvrstno nas gosti.

Regulacija ljubljanske struge in — podgane! Zadnje dni so se jele iz ljubljanske struge odnosedno kanalov ob nabrežjih snikati podgane v razne hišne kleti in dvoranice. Zato so mnogi gospodarji ob obeh nabrežjih jeli, da se jih ubranijo, obdajati okna in odprtine pri podzemskih prostorih z žičnatimi mrežami, da žival ne more notri. Seveda bo preseljevanje podgan tem večje, čim bolj se bodo dela v strugi pomikala proti mestnemu središču.

Obsodba tržaškega vlomilca. Spomladi je pribežal iz Trsta v Ljubljano 34-letni Tržačan Viktor Kavčič, ki je po poklicu ladijski kuhar, a se je v Ljubljani predstavljal za tolačca raznih jezikov. Nastopal je drzno. Delo mu je smrdelo in je raje vlamiljal kot poklicni svodrovec. Zato je bil kaznovan na večmesčni zapor. Kazen je prestal koncem septembra. A začetkom oktobra je že poskušal izvršiti nov vlom. Pojavil se je 10. oktobra pred zaklenjenim stanovanjem vpokojenega železniškega ravnatelja dr. Borka. Odpiral je z vitrihom vrata. Pri tem poslu pa ga je zasačila Anica Jakše in ga prepodila. Bil je aretiran. Izgovarjal se je, da je hotel pri ravnatelju le prositi za podporo. V torek je bil pred malim senatom obsojen zaradi poskušnega vloma na 4 mesece strogega zapora.

Stopnišče pri sv. Florjani preurejajo. Kakor smo poročali, se je mestna občina le usmili statega in opuščena stopnišča pred cerkvijo sv. Florjana, te arhitektonske najbolj zanimive stavbe v Ljubljani in sklenila tu napraviti novo stopnišče po načrtih arhitekta Plečnika. Včeraj so delavci že pričeli odstranjevati staro stopnišče. Ako vreme ne bo nagajalo, bo novo stopnišče dograjeno še pred novim letom.

Hrana za brezposelne. V notici pod tem naslovom smo v nedeljo poročali, da je socialni urad predlagal mestnemu gospodarskemu uradu, naj bi se hlev v Mestnem domu adaptiral v jedilnico, kjer bi dobivali hrano brezposelni. Zvedeli smo, da konji v tem hlevu niso Turkovi, temveč mestni. Ze pred pol leta (kakor smo že poročali), je namreč reševalna postaja opustila Turkove konje, ker so bili predragi ter kupila pri Mestnem pogrebem zavodu svoje konje. Če bodo morali iz hleva konji, torej ti ne bodo Turkovi, temveč mestni.

Nesreča pri nakladanju vlodov. V ljubljansko bolnišnico so pripeljali 43-letnega posestnika Blaža Pavliča, posestnika iz St. Vida pri Prevojah. Pavlič je nakladal hlode, pri čemer mu je en hloď padel na levo nogo in mu jo zlomil.

Tlakovanje brežin pri regulaciji ljubljanske pod začasno zatvornico vendar še nekam napreduje in upajo, da bo delo res končano do določenega termina. Nekoliko ovira delo težaven transport tlakovalnega kamna iz Podpeči. Ljubljanci imajo priliko videti, ka-

striji, zlasti železarski, tkalski in dr. Se vidimo nekoliko ostankov teh starih obrti in malih industrij v našem času, a menda bo kmalu tudi to zaspalo, ker moderni čas hoče le velikih grest in širšega razmaha, če nas ne bo kriza prisilila, da se svet preorientira. Tudi prometne razmere tedanjega časa se nam zde zdaj tako primitivne in skoro smešno nerodne, a končno brez tedanjih časov tudi ne bi mogli organično zrasti na sedanjo višino. Ceste in reke so bile naše prometne žile, a prav v tem tu orisanem obdobju se slovenska zaprtost že odklepa širokemu svetu: prvi vlaki pripeljejo v slovenske kraje! Tako blizu se nam zde pisateljeve besede, s katerimi začne poglavje o davkih in denarju: »Po prestanih vojnih težavah (Napoleonove vojne) so ljudje pričakovali, da se jim bodo »vremena zjasnila«. Pa nič takega!« (str. 570.) Tudi za nas po svetovni vojni se vremena niso zjasnila, še vedno čutimo in celo vedno bolj težke posledice vojne. Zato bo vsak z veseljem bral ta odstavek in se tolažil, da se končno vendarle mora zjasniti in priti do bolj-ših časov. Mogoče najbolj zanimivo pa je zadnje poglavje »Dežela in ljudstvo«, kjer gledamo orisan telesni in duševni profil naših delov v tedanji dobi. Pisatelj nam s spretno roko odstira obraz in dušo takratnih naših ljudi, prikazuje njih razveseljevanje, navade in običaje ter podaja njih značaj.

Prav letošnji snopič »Zgodovine slovenskega naroda« nam bo vedel mnogo povedati, kar nas bo tudi v naših težkih sedanjih časih dvigalo in bodrilo. Zgodovina nas uči, da kljub vsemu nikoli ne smemo izgubiti vere vase. Pisatelj je knjigo pisal s srcem in z dušo za svoj narod, zato bo tudi knjiga našla pot v srce in v dušo narodu. Knjigo krase številne, lepe ilustracije in veseli bomo, ko bomo mogli vzeti v roke zopet nov snopič te naše slovenske zgodovine.

Pripominjamo, da bi našo zgodovino moral brati prav vsak Slovenec in je lahko vsakemu žal, kdor ni član Mohorjeve družbe. Vsak ti zvezki Zgodovine so zaklad in stanejo le 20 Din s še štirimi drugimi knjigami vred. Poučeni pa

Maribor

Poklonitev učitelstva A. M. Slomšku. Ob priliki »Učiteljskega dne« v Mariboru je posebna deputacija slovenskega učitelstva z zastopnikom upravnega odbora sekcije UJU za dravsko banovino g. Kobalom na čelu položila venec na grob A. M. Slomška.

Krasni umetni križev pot v tukajšnji prelepi kapelici oo. jezuitov, ki vzbuja občo pozornost vernikov, bo slovesno blagoslovljen v nedeljo, dne 13. novembra ob 18.

Katoliško izobraževalno društvo na Koških ima v nedeljo ob 15 v društvenih prostorih svojo prireditev z govorom, deklaracijami in godbenimi točkami.

Prvo darilo je prejel ob priliki perutnarske razstave v okviru prireditev »Maribor v jeseni« odlični dn priznani strokovnjak na polju perutinarstva p. Ziga Wagner, kapucin iz Studencev. Čestitamo!

Pedagoški teden. Drevi nadaljuje predavanje o težkovzgojilivih otrokih znana mariborska kulturna delavka gdnja Milica Stupanova.

Izseljska nedelja bo v nedeljo 27. novembra ob priliki ustanovitve podružnice Družbe sv. Rafaela. Dopoldne bo cerkevna slovesnost v baziliki Matere Milosti, popoldne pa v dvorani Zadržne gospodarske banke akademija, na kateri bosta sodelovala Ljudski oder in akademski oktet.

Pisarna Vincetijeve konference (stolne) kakor tudi Mladinskega odseka Vinc. konference se nahaja v Gledališki 2 (prilije, takoj ob vodu) in posluje vsak delavnik od 11 do 13 za dijaštvo kakor tudi za starše. Vodi tudi posredovalnico za dijače (instrukcije, hrana, stanovanja, popusti, službe itd.). Te dni pobirajo člani tukajšnjih dijaških kongregacij darove za revno dijaštvo v Mariboru. Občinstvo se naproša, da jim gre na roko, da se tako pomaga najbednejšim. — Odbor.

Mariborska industrija za pomožno akcijo. V torek zvečer se je vršil na mestnem magistratu sestanek mariborskih industrijcev, o katerem smo kratko že včeraj poročali. Mariborska industrija je pokazala hvaljevredno pripravljenost sodelovati v Pomožni akciji v korist brezposelnih. Tako je tekstilna tovarna Doetor in drug darovala ob priliki 10 letnice obstoja v Mariboru v korist Pomožne akcije znesek 100.000 Din. Ostale industrije, ki zaposlujejo večje število delavcev, bodo prispevale za pomožno akcijo polidruzi odstotek od mezd, ki jo plačujejo delavstvu, nekatere tudi dva odstotka. Podjetja, ki kljub velikemu obratu zaposlujejo manjše število delavstva, bodo plačevala svoje prispevke na drugi podlagi.

Mesto venca na grob blagopokojnega g. Jagera dr. A. Jerovška je darovala neimenovana dobrotnica 20 Din za revne študente.

Za revne dijače je daroval g. ravnatelj Josip Ajdišek 100 Din. Najlepša hvala!

Smrtina kosa. Na Meljski cesti 65 je umrla ugledna in spoštovana posestnica in trgovka gospa Marija Klausch. Rajnica je dosegla starost 73 let. Pokopali jo bodo danes ob pol 16 iz mrlišnice na mestnem pokopališču. Naj počiva v miru — žalujočim naše sožalje!

Poslovilni večer je priredilo uradništvo mariborske carinarice odhajajočemu upravniku g. Rafajloviču. Prireditelj se je vršila v torek zvečer v prostorih hotela »Orel« ter je potekla v znak prične vzajemnosti. Na predlog komisarja obmejne policije g. Krajnoviča so navzoči zbrali za revno mariborsko dečo lep znesek 350 Din.

Iz seje mestnega sveta. V torek zvečer se je sestel mestni svet k svoji seji ter razpravljal večinoma vprašanja gradbenega značaja. Uporabna dovoljenja so dobili: Friderik Čeh za preureditev garaže v mesnico v Gosposki 41; Jera Požbežin za dvorano v Gregorčičevi 1; Šušteršič Ivan za adaptacijo dvorišne zgradbe v Gregorčičevi 7; Vodeb Rudolf za stanovanjsko vilo v Kamniški 16; Kašpar Jaroslav za enonadstropno sta-

ko dnevno dovažajo skozi mesto stari in veliki čolni cele grmade kamenja skozi mesto do zatvornice. Ko bo Ljubljana enkrat regulirana, bo morda stari čolnarski promet le oživel, seveda pa bo mogel le do cukarne, ker bo tam stala trajna železna zatvornica, pod njo pa elektrarna.

Beračenje otrok po mestu! V zadnjem času se po raznih krajih mesta pojavljajo eni in isti otroci, ki nadlegujejo občinstvo za milodare! Pri tem navajajo različne izmišljene okolnosti kakor n. pr.: dolgotrajno bolezen, smrt roditeljev itd. P. n. občinstvo prosimo, da otrokom ne daje milodarov, da se ne razpase grda navada prosjačenja otrok po mestu in da se ne navaja mladina k beračenju, beračenju in poleg tega še k morebitni zločabi milosrčnosti dobrih ljudi!

smo, da se knjig ne tiska na zalogo kaj več. Zato jih bo kasneje težko dobiti, ker bo zaloga kmalu pošla.

„Mladika“

Kakor vsaka številka, je tudi 11. vsa živa in sveža. In ni čuda, da jo slovenske družine komaj čakajo bodisi v domovini bodisi izven nje. Saj to je najboljše glasilo poštenih, zdravih družin, ki imajo uravnano ravno pot po zemlji in ravno pot proti nebu. — Uvodna povest Franceta Bevka »Veliki Tomaž« gre h koncu. To je v resnici krepka kmečka povest, vsa v dnevnih skrbih, borbah in trpljenjih. Povest zemlje in ljudi. Tomaž ni niti za las odstopil od svojega značaja. Skoz in skoz izgrajen hrust, ki se je tudi v kazni vzdržal v svoji višini. Ko so mu namreč sodniki naložili preveč zmerno kazni, je nejevoljen vstal: »Premo, gospodje sodniki!« Veliki Tomaž bo izborni čtivo kmečkih družin: tu bodo vzrli sebe v vsej dobroti in grodi. — Lepo nadahnen je motiv »Starce z metlami, ki ga je dal Venceslav Winkler, Stefanič France je zgradil jedrovito črtico. »Pri drvarjih«. Lepo je razgrnil te temne ljudi. Pavel Kunaver nadaljuje razpravo »V prepadih ter se mudi v jamah na Trnovski in Lokovski planoti. Bogdan Kazak je napisal zanimivi črtici »O starih fantih, ki so čudaki, da se jim realen človek komaj približa. Dr. Janez Plečnik nadaljuje »Mesojede; rastlinojede, kjer se dotika pred vsem bakterijskih fermentov in prebave. Ravno tako se nadaljuje veliki ruski roman »Ko so hrasti žumelje, ki pa se bo po dveh letih izhajanju prihodnjim mesec dovršil. Tomo Zupan nadaljuje Prešernov življenjepis, ki mu ga je narekovala pesnikova sestra Lenka. Slede ocene knjig in slik, katere so topot posebno izpod Maleševga čopiča, ki je zaslovel tudi med Hrvatji v Cirkvini. Dalje razni članki iz gospodarstva (Naši ribji trgi) in gospodinjstva (Nekaj o pomivanju), O evetih, Kdor ima vrt. O gospodinjstvu drugih dežel, Kuharica itd). Zanimiv je tudi članek »Mandžurija — dežela zmešnjav, dežela bodočnosti. Tudi za ugibanje in šaljivec je obilno preskrbljeno. — Mladikoz vsem družinam toplo priporočamo.

novanjsko poslopje v Magdalenski 64; Friderik Klar za stanovanjsko zgradbo v Delavski 22; rezidenca oo. jezuitov za prizidano kapelico in preurejeno stanovanjsko hišo. — Gradili pa bodo: tovarna Doetor in drug zgradil na svojem tovarniškem kompleksu v Tvrniški ulici prvo priljubeno leseno stanovanjsko poslopje v Mariboru; Leopold Benčina bo nadzidal svojo enonadstropno hišo v Mlinški 80 za drugo nadstropje. Poleg tega je dobila graščina Schönborn pri Slivnici dovoljenje za postavitev prodajne stojnice na trgu za prodajo lastne divjačine, Franju Goričarju pa se je odobrila stojnica za prodajo južnega sadja.

Mariborske mestne hiše na prodaj? Na zadnji seji finančnega odseka mariborskega občinskega sveta so se napravili čudni sklepi. Finančni odsek je kljub odporu javnosti vztrajal na zvišanju najemnin v novih mestnih hišah in sicer na podlagi prvotnega sklepa, po katerem se zvišajo najemnine za povprečno 76%. Poleg tega pa je sklenil finančni odsek predlagati, da se prodajo vse nove mestne stanovanjske stavbe, ker ima občina z njimi samo izgubo...

Banska uprava bo pomožno akcijo centralizirala. V Ljubljani se vrši te dni konferenca zastopnikov mest in industrijskih občin ter zastopnikov karitativnih društev, na kateri se bo razpravljalo o organizaciji in centralizaciji pomožne akcije v korist brezposelnih. Mariborsko mestno občino bo zastopal na konferenci vodja mestnega socialno političnega urada g. Brandner.

Poročili so se v zadnjem času: Weigl Emerik in Dolinšek Marija, Bohak Frančišek in Smit Marija, Ros Martin in Zamuda Marija, Anton Saffarič in Barbara Korošec, Leeder Avgust in Marija Rački, Koceli Anton in Majhenič Marija, Erjavčnik Franc in Vedernjak Milena, Mlač Jožef in Garneš Marija, Lederer Franc in Jemec Justina, Korošec Ivan in Vauhnik Antonija, Marat Karel in Jerebič Katarina, Kaisersberger Mihael in Juker Emilija, Prelog Alojzij in Juršič Albina. Mladim zakonskim parom obilo sreče!

Deset »jurjev« podgane obglodale. Te dni se je pojavil starejši možakar iz mariborske okolice ter izpraševal pri tukajšnjih denarnih zavodih, ali more kaj dobiti za šop bankovcev v vrednosti desetih »jurjev«. Imel jih je shranjene v slamnjači in ko je onega dne šel gledat, kaj je z bankovci, so ga spreleteli mravljinice: bankovce so obglodali požrešni podganji zobovi... Odgovor se je glasil: kar je obglodanih polovico, je izgubljeno. Mož je prišel ob polovico svojega denarja...

Mali trg je bil včeraj srednje založen. Opaziti je bilo nekaj izprememb v cenah. Tako se zvišujejo cene mesa, pocenilo pa se je zelje v glavah, gobe, za malenkost tudi krompir, kostanj in hren. Zeljnate glave se dobe v nadrobni prodaji po 1,50—2 Din za komad, krompir kg 0,75 do 1,25 Din, gobe kg 2,50 Din, kostanj kg 1 Din; ostali pridelki so obdržali običajno ceno. Podražila pa se je vnovič živalska krma: seno 90—100 Din, olava 90 Din za cent. Cena pa je šla kvišku le radi male ponudbe.

Ptuj

Misijsko predavanje. Prosvetno društvo v Ptuj priredi v nedeljo, dne 13. t. m. ob 15 misijsko predavanje o katoliških misijonih v Indiji. Predavanje bodo ponazarjale skioptične slike. Predavanje se vrši v društveni dvorani minoritskega samostana. Predaval bo misijonar g. Viktor Sedej.

Umestitev novega župnika. Izredno slavnost so obhajali pri Sv. Lovrencu v Slov. gorah v ponedeljek, dne 7. t. m. Umestili so novega župnika g. Matijo Neudauerja. K tej redki slavnosti so prihiteli ljudje iz bližnje in daljnje okolice v ogromnem številu. Cerkev je bila nalaščeno polna in še zunaj je veliko vernega ljudstva sledilo obredom v cerkvi. Navzoči so bili tudi sorodniki novega župnika. Duhovnikov je bilo 12, med njimi ptujski prost g. dr. Zagar, ki je izvršil obrede umestitve in imel tudi slavnostno pridigo. Po pridigi je daroval novi g. župnik sv. mašo. Gospod župnik Neudauer je rodom iz Sv. Lenarta v Slov. gorah.

Veteransko društvo v Ptuj proslavi v nedeljo, dne 13. t. m. razvitje in blagoslovitev nove društvene zgrade. Blagoslovitev se bo vršila v prostiškji cerkvi. Pričakuje se mnogo občinstva; med drugimi sta prijavili udeležbo tudi meščanski gardi iz Varazžine in Veržeja, ter veteransko društvo Kapela-Radeni. kakor razna gasilna društva. Slavnostni govornik bo bivši vojni kurat g. Bonaf iz Ljubljane.

Zverinski napad. Lovrenc Silak, 27 letni hlapec iz Rucmanecv, je bil preteklo noč napaden na cesti od nepoznatih rokovanjcev, ki so mu prizadelji hude rane; presekali so mu tudi kite na levi roki in je nevarnost, da mu roka ohromi. Ranjenca so spravili v bolnišnico, napadalec pa zasleduje orožništvo.

Ljudski oder v Mariboru

Ze ob zaključku lanske sezone meseca junija so vrli ljudskooderski diletanti vzprijorili Petrovičevu pretresljivo trodejanjsko dramo »Mrak«. V nedeljo, dne 6. t. m. so jo ponovili na svojem odru na Aleksandrovi cesti 6. Podali so zopet lepo spričevalo svojega postritvovalnega in nesebičnega kulturnega delovanja. Veliko truda in brižne prizadevnosti so pokazali režiser in igralci, pa tudi veliko hvaljevredne ambicije in ljubezni do oderskega uredjstovanja. Omenjeno dramo je odlično zrežiral prof. Potokar; njegov zasnetek je strogo realistično podan in uresničen. Pri omenjeni predstavi so sodelovali najboljši igralci in igralk mariborskega Ljudskega odra: Mati, gdn. Pajtljejeva, je zbujala pretresljivo sliko bedne žene in je v vseh »pontanah svojega nastopa vseskozi prepečevala; globoko doživljaje je pokazala ob vrnitvi sinovi z bojišč. Kot njen drugi mož Jovo je nastopil ter se odlično uveljavil izborni igralec Jovičič; v strogo realistični igri slepca Vasilja se je odlikoval Eichmeister; pristenčoljubka je v svoji ljubezni do uboga slepca njegova polosestra Lekica; Simončičeva jo je razživila v Radei. Vasiljev ženi; tolmachenje te vloge je bilo v večjih rokah preizkušene igralkice g. Starčeve. Občinstvo je bilo zadovoljno s predstavo ter se je z živahnim ploskanjem oddolžilo vrlim in marljivim igralkam in igralcem. Tudi ob nedeljski vzprijoritvi je bilo videti, da ima Ljudski oder svoj stalen kader, ki ga naj drži in s svojim ljudskovzgojnim oderskim delovanjem oblikuje. To bo pa mogoče le z uresničenjem letos zastavljenega lepega programa, ki gre za vzprijoritvijo čim številnejših oderskih del, ki bodo ugajali okusu širokih slojev našega prebivalstva. V.

Dr. V. Mandekič: Crvena Djetelina (rdeča detelja). Dobra gospodarska knjižica. Izdalo Jeronimsko društvo v Zagrebu. Trg kr. Tomislava 21. Cena 10 Din. Mandekovič je znan gospodarski strokovnjak in bo knjižica v tej gospodarski krizi dobrodošla.

Kulturni obzornik

Dr. J. Mal: Zgodovina slovenskega naroda zv. II

Redna publikacija Mohorjeve družbe za l. 1933

V nas Slovencih je vse premalo ali celo nič narodne samozavesti. Tako se delamo, kot da še nikoli nismo nič bili in da kar ni mogoče, da bi v bodočnosti lahko kaj postali. Mohorjeva družba nam te pomisleke dobro izpodbija. Lani nam je v koledarju prof. Koblar predstavil slovensko slovstveno preteklost, v letošnjem dr. Regali v kratkih orisih podaja usodo našega slikarstva v preteklih stoletjih. A glavno delo, ki nam dokazuje, da svojo preteklost imamo, in nas uči to preteklost tudi vpoštevati, to je pa »Zgodovina slovenskega naroda«.

Zgodovina — to niso vojske, dinastije, armade, revolucije. Mi imamo zgodovino brez tega zunanega videza in slučajnih pritliklin. To vprav letošnji snopič »Zgodovine« prav posebno razodeva. Slovenski narod je kmečki narod, zato je njegova zgodovina — zgodovina zemlje in kmeta. Dinastije so izumrle, slovenski kmet je ostal, vojske so šle preko nas, a zemlja je ostala in na njej naš narod.

Kako se vse to odraža v letošnjem zvezku »Zgodovine«?

V letošnjem zvezku se nadaljuje iz prejšnjega snopiča poglavje o naših gospodarskih razmerah v dobi po odhodu Francozov. (Z letošnjim zvezkom se tudi končuje obdobje, ki ga je pisatelj »Zgodovine« označil kot »Dobro političnega jerobstva 1815—1848«). Silno zanimivo je v tem poglavju zlasti poročilo o veliki lakoti l. 1817, ko so ljudje radi lakote celo umirali. Slovenec je bil kmet in če mu zemlja ni rodila, ni mogel živeti. Primera s sedanji težkimi časi se vsiljuje kar sama od sebe. Kakor povest se bere poglavje o trgovini in obrti: o naših voznikih in splavarjih, o krošnjarjih in obrtnikih v novih razmerah, o naši prvi indu-

Dnevna kronika

Kaj pravite?

Sem kmet, živim v vasi, po naključju pa sem nekaj dni v Ljubljani. Ker se priporoča obisk gledališča zato, da se človek tudi tu kaj nauči in kaj pridobi, in ker me je zanimalo, kako nas kmetje in naše črtice na odru predstavljajo, sem šel gledat »Veseli vinogradi«. Zato bi vsej javnosti rad povedal to-le:

Vi meščani in inteligenca, nikar več ne vihajte nosov nad »kmečke« neotesanostjo, sirovostjo, rovtarstvom in proslavstvom. Po zaslugi prosvetnih društev in knjig se je ta »neuredna zaklada« na kmetih skoraj čisto izgubila in le posamezni slučajji, ki jih dnevniški navajajo za »čolostne vzglede posirovelosti«, še spričujejo kraje, kjer bi morda lahko igralci počeli svoje tozadevno znanje in umetnost. Pač pa sem pripravljen na željo sporočiti režiserju te igre, ki in deloma tudi katere ljudi naj angažira, ki bodo pretepe, klovanje in druge alične »kumšt« igrali za manjšo plačo in brez šol bolje in bolj naravno, kakor pa zadnji igralci, ki jih je za to škoda in menda tudi sram. — Vsaj tega si gotovo ne bodo dopustili reči, da so v tej igri v svojem elementu, in bi šli po pravici ložiti vsakogar, ki bi jim to očital.

Toda tudi kot kmet bi najrajši pozval vse svoje stanovske tovariše, naj javno tožijo zaradi žaljenja stanovske časti tiste, ki so pozročili, da je to prišlo na oder. Bog varuj, da bi nas tuji sodili po tem, kakršen nas ta igra slika. In za take stvari gre naš kmečki denar, katerega vedno tako manjka!

T. B.

Koledar

Četrtek, 10. novembra: Andrej Avelin, spoznavalec; Trifon, mučenec.

Novi grobovi

† V Ljubljani je včeraj mirno v Gospodu zasopala gospa Marija Zeschko roj. Weltun-scheg. Pogreb bo v petek ob 4 popoldne. Blag ji spomin! Zaljučim naše sožalje!

† V št. Vidu nad Ljubljano je po štiri-letnem trpljenju na bolniški postelji umrla mati gospoda kaplana Josipa Pojete. Pokopali jo bodo danes ob 9 dopoldne. Svetila ji večna luč! Gospodu sinu naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Odlikovan je bil z redom sv. Save II. razr. v priznanje zaslug vpok. generalni tajnik Zbornice TOI g. dr. Franc Windischer.

— Odvetniški izpit je napravil te dni odvetniški koncipient dr. Anton Znidaršič iz Maribora.

— Na Dunajski akademiji za glasbo in upodabljanje umetnost je napravil dne 4. t. m. končni izpit iz kompozicije z odličnim uspehom naš rojak, Bogomir Leskovic. Predložil je svojo skladbo Celo-sonato, katero je tudi sam na čelu izvajal in klavirski varijacije, Komisija, kateri je bil na čelu rektor akademije dr. Fran Schmidt, član pa znameniti skladatelj dr. Josip Marx, je pregledala tudi partituro njegove overture za veliki orkester ter se o vseh delih izredno laskavo izrazila. V teku letošnjega leta bo dobil g. Leskovic še absolutorij iz čela kot glavnega predmeta. G. Leskovic je bil gojenec ljubljanskega državnega konservatorija, dve leti pa je dopolnjeval študije na Dunaju. Naše iskrene čestitke.

Ostale vesti

— Mirovni dan. Skoro po vsej Evropi proslavljajo obletnico sklenitve miru dne 11. novembra. Ob 11 dopoldne se ustavijo vsi obrati in delo in šole za dve minuti v spomin padlih v svetovni vojni. Za letošnji mirovni dan skuša podpisana organizacija uvesti to lepo mirovno in pietetno gesto tudi pri nas. Jutri ob 11 bo apelirala za mir po Radiu. Dalje se je obrnila na vsa pristojna oblastna in na Zvezo industrijcev. Gospod ban je radevolje ukrenil potrebno in se obrnil s tem predlogom celo na osrednjo vladu. Pozivamo vso javnost, da se spomni jutri ob 11 dopoldne žrtev svetovne vojne. — Zveza bojnikov.

— Razpis ustanov trgovca Antona Kolenc v Celju za dijake visokih šol in za dijake srednjih šol za šol. leto 1932-1933. Kuratorij ustanov trgovca Antona Kolenc v Celju razpisuje dijaške ustanove za šolsko leto 1932-33. Prednost pri prejemstvu študijskega imena v vsakem primeru taki marljivosti in potrebni prosilci, ki so s pokojnim g. Antonom Kolencem, veletrgovcem v Celju, v sorodstvu ali svaštvu, za njimi domačini iz gornjegrajskega okraja, sicer pa Slovenci sploh, ne glede na spol. Za posamezne študijske in določena gotova vsota. Kuratorij določa po vsakokratnih razmerah in po stanju dohodkov iz glavnice imovine višino posameznih naklonitev in osebe študentov. Dijaki se opozarja, da naj vlagajo prošnje samo najpotrebnejši in najvrednejši, ker bo kuratorij v tekočem šol. letu oddal bistveno manjše število študijskega imena v prejšnjih letih. Ustanova je namenjena dijakom visokih šol, kakor univerze, tehnike, visokih trgovinskih šol, umetniških akademij i. dr. ne glede na to, ali so v tuzemstvu ali v inozemstvu. Dalje je namenjena ustanova dijakom gimnazije, trgovske šole, mešč. šole in drugih srednjih šol v Celju. Sorodnikom g. Antona Kolenc pa se smejo te ustanove podeljevati tudi na takih šolah izven Celja. Prošnje naj se vlože izključno pismeno na naslov: »Kuratorij ustanov trgovca Antona Kolenc v roke predsednika dr. Ernesta Kalana, advokata v Celju do 30. novembra 1932. Prošnjam je treba priložiti zadnje spričevalo o izpitu, kolokvijih itd., pri prošnji, ki se sklicujejo na sorodstvo ali svaštvo z zapustnikom ali na to, da so doma iz gornjegrajskega okraja, pa tudi listine, s katerimi dokažejo te svoje trditve (krstni list, rodbinski izkaz, potrdilo župnega ali občinskega urada itd.). Tudi je treba v prošnji navesti kako dolgo že prošilec študira na dotični šoli ali dotičnem zavodu in koliko časa bodo po vsej priliki trajale študije. Nadalje je treba priložiti popis osebnih razmer ter jih posvečeno izuradno listino o premoženjskih razmerah (ubožnim izpričevalom). Ta mora vsebovati točne podatke o premoženjskih razmerah prošilcev in njegovih staršev.

— Nove telefonske zveze. Prometno ministrstvo je dovolilo, da se odpre telefonski promet na progi Tržišče-Graz, Leoben in Dunaj. Telefonska pristojbina je za tri minutni pogovor za Tržišče-Graz in Leoben 270 zlatih fr.; za Tržišče-Dunaj pa 345 zl. fr.

— Angleško-jugoslovansko društvo v Ljubljani je imelo dne 8. t. m. svoj X. redni občni zbor. Pozdravnemu govoru predsednika dr. Kelemine, univ. profesorja, ki je počastil spomin umrlih

članov društva, predvsem prof. dr. Jesenka in veletrgovca Saše Kneza, so sledila poročila tajnika g. dr. Majarona, blagajnika g. Zdenka Šviglja in g. dr. Copelandove. Po soglasno izglasovani razrešitvi staremu odboru, je bil izvoljen nov odbor. Občni zbor je znižal članarino na letnih 40 Din, za dijake 20 Din in je sklenil, da se bodo vršili redni tedenski sestanki od inkl. 16. t. m. dalje vsako sredo ob 20 v Kongresni kavarni poleg kina Matice. Društvo bo zopet izposojalo članov knjige iz društvene knjižnice, ki šteje nad 1000 knjig, čim bosta knjižnica in čitalnica, kjer bodo na razpolago razni angleški dnevniki, tedniki in mesečniki, na novo urejeni. Vpisovanje članov se bo vršilo do nadaljnjega na omenjenih tedenskih sestankih. Društvo praznuje letos desetletnico obstoja. Glavni namen mu je gojiti kulturne stike z anglosaškim kulturnim svetom.

— Pri motenju prebave, bolečinah v želodcu, gorečici, slabostih, glavobolu, migljanju pred očmi, razdraženosti živcev, pomanjkanju spanja, slabem počutju, ne razpoložnosti za delo povzroči naravna »Franz-Josef« grenčica odprtje telesa in poživiti kroženje krvi. Poizkusi na vseučiliških klinikah so dognali, da so alkoholiki, ki so trpeli na želodčnem katarju, no zavzivanju »Franz-Josef« vode zopet dobili slast do jedi v razmerno kratki dobi. — »Franz-Josef« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Na treznostnem zborovanju, ki se je vršilo v nedeljo, 6. novembra t. l. v dvorani »Uniona« v Ljubljani je general »Svete vojske« konzist. svetnik gospod Janez Kalan v svojem poslovnem govoru med drugim dejal: »V tem momentu, ko mi rešujemo enega najvrednejših kulturnih problemov, akademski mladina v tej isti hiši pleče.« (»Slovenec«, št. 256, str. 3, 1. stolpec spodaj). Po informacijah uprave hotela »Uniona« tisto dopoldne ni bilo v poslopu »Uniona« nobene plesne prireditve niti akademske niti kake druge, pač pa se je istega dopoldne v beli dvorani »Uniona« nadaljeval Zbor mladega »Triglava« s ciklom predavanj o sodobnih problemih. Zato Jug. akad. društvo »Triglava« v Ljubljani neresničen in neutemeljen očitke, s katerim je gospod konzist. svetnik Kalan meril nanj, odločno odklanja in zavrača. — Odbor J. A. D. »Triglava« v Ljubljani.

— V Službenem listu kraljev. banske uprave dravske banovine št. 89 od 9. t. m. je objavljena »Uredba o sprejemu in službi, razporedbi zvanj, denarnih prejemkih, preskrbi z obleko, ženitvi, rabl orožja in disciplinski odgovornosti uslužbencev finančne kontrole in »Objava banske uprave o pobiranju občinskih davščin v občini Ptuj v l. 1923.«

— V Službenih novinah št. 259 od 7. t. m. je objavljena »Naredba o organizaciji disciplinskega sodišča lekarnarske zbornice v zvezi z disciplinskim sodnim postopanjem.«

ZOBNI ATELJE — DENTIST
BITENC LUDVIK
se je preselil iz Kongresnega trga 8
v Škofjo ulico št. 12, I. nadstropje
(v hišo kavarne Tabor)
ORDINIRA od 8—12 ure dopoldne
od 2—5 ure popoldne

— V osmrtnici po pok. Mat. Ločičniku v torkovem »Slovencu« je po neljubi pomoti izostal podpis »Zaljučni otroci, kar bo s tem popravljeno.

— 32 ran na telesu. V ljubljansko bolnišnico so pripeljali 35 letnega delavca Franca Slatnarja iz Godiča 5. Slatnarju so zdravniki našli v bolnišnici nič manj kakor 32 ran na telesu. V noči na ponedeljek se je Slatnar vračal iz gostilne domov in kakor je povedal v bolnišnici, so ga na potu napadli fantje, baje iz Kregarjevega, ter ga osvali z noži in mu povzročili teh 32 ran na telesu. Njegovo stanje je seveda skrajno nevarno.

— Lovski tatovi obstrleli lovskega čuvaja. V Novi Gradiški so neznan lovski tatovi obstrleli tamkajšnjega lovskega čuvaja Josipa Leskovarja, ki jih je zalotil pri njihovem poslu. Čuvaj je dobil hude poškodbe.

Vedno najboljši in najcenejši nogavice, kakor tudi vse modne potrebščine pri **M. Zlatnar, Sv. Petra c. 22.**

— Jammes Francis: Gospod Ozeronski. Posloven Jakob Solar. (Ljudska knjižnica.) Izdala in založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, 1932. Str. 184, cena 35 Din, vez. 45 Din. Iz bogatega francoskega slovstva smo dobili zadnja leta že mnogo prevodov, vendar nam odkriva skoro vsak nov lepote. Časih smo si mislili, pod besedo »francoska literatura« pred vsem prenapete modne romane, a že to, kar nam je iz francoske književnosti poklonilo v zadnjih letih naša popularna »Ljudska knjižnica«, nam dovolj jasno kaže, da ima ta veliki narod tudi bogato in prelepo ljudsko povest v najboljšem in najplemenitejšem pomenu te besede. Tudi tale »Gospod Ozeronski« je nov dokaz za to trditev. Preprosta življenjska povest dveh župnikov francoskega podeželja, ki pa diha vendarle toliko tihe lepote in intimne plemenitosti, da mora osvojiti vsakega bralca že pri prvih poglavjih in mu seže potem v najskritejše kotičke duše in srca. Pisatelj nam predstavi tu starega župnika zapuščenega francoske vasi, katerega so tudi življenjski udarci privedli v duhovniški stan. Tu deli dobroto na vse strani in si vzgoji nekakega duhovnega sina, ki potem nadaljuje njegovo delo in uporablja njegovo bogato duhovno in gmotno dediščino. V teku dogodkov srečamo še celo vrsto drugih tipičnih osebnosti francoske province, ki nam nudijo nazoren vpogled v francosko podeželje, saj mi Pariz le preradi islovetimo z vso Francijo. Roman, ki ga je dr. Solar vzorno prevedel, založnica pa lepo premila, bo sprejelo občinstvo nedvomno jako hvaležno ter bo našel obilo navdušenih bralcev med izobraženstvom in med preprostimi ljudstvom.

— Politijska revija. Izšel je oktobrski zvezek revije »Naš Glasnik« za varnostne organe. List prinaša strokovne članke, navodila in nasvete, ki so

Celje

— Vstopnice za »Bede« se dobe od danes naprej v Prosvetnem tajstvu. Kdor je videl ob koncu lanske sezone »Stilmondskega župana« in ob otvoritvi letošnje sezone predstavo »Skopuh«, ne bo premišljal in bo prišel pogledat tudi »Bede«. Pri Stilmondskem županu je ostalo suho malokatero oko, »Bede« pa je v tem oziru še močnejša in bo zagrabila vse, ki imajo količjak socialnega čuta.

— Izpušeni iz zapora. V torek zvečer je bilo izpuščenih iz zaporov tukajšnjega okrožnega sodišča 22 fantov iz Šoštanja.

— Umrl je v torek v tukajšnji javni bolnišnici 30 letni brezposelni delavec iz Čreta pri Celju Zupane Ivan. Naj počiva v miru!

— Kongres sodarskih mojstrov Jugoslavije bo v nedeljo, dne 20. novembra t. l. ob 9 dopoldne v mali dvorani Celjskega doma.

— Razstava sadja in predavanje o sadjarji. V nedeljo, dne 13. t. m. priredi kmetijska podružnica v Zalcu v prostorih g. Rudolfa Janiča v Zalcu razstavo sadja in predavanje o sadjarji po sledenjem redu: 1. Ob 8 otvoritev sadne razstave in pregled razstavljenega blaga. 2. Predavanje kmetijske strokovnjaka g. F. Kafola, tajnika Kmetijske družbe iz Ljubljane. 3. Ob 2 popoldne v osnovni šoli predavanje s skioptičnimi slikami Agrikulturenega zavoda iz Zagreba. — Sadjarji, ki se želijo udeležiti razstave, naj dostavijo lepo sadje najpozneje do petka, dne 16. t. m. h. g. Rudolfa Janiča v Zalcu. Odbor kmetijske podružnice v Zalcu vabi vse zavedne sadjarje in prijatelje sadja, da obiščejo razstavo.

— Pomožna akcija za brezposelne in siromašne sloje v celjskem okolišu posluje in jo vsak dan obišče veliko brezposelnih. Akcija bo lepo uspešna in izvršila svojo nalogo le tedaj, če bodo res prispevali prav vsi sloji brez izjeme. Povdariti moramo na tem mestu, da so se gotove institucije jako lepo izkazale, tudi posamezniki, na žalost pa moramo pribiti, da nekateri, ki bi lahko kaj prispevali, tega nočejo storiti. Odbor pomožne akcije je na svoji zadnji seji sklenil, da bo podajal točen račun o došlih darovih. Nikjer ni zapisano, da bi kdo moral toliko in toliko dati, toda socialna dolžnost vsakega človeka je, da v teh hudih časih pomaga lažjati bodo najbednejših slojev.

— Sport v nedeljo. V nedeljo se bosta vršili v Celju dve nogometni tekmi. Ob pol 11 dopoldne na igrišču pri Skalni kleti prvenstvena drugorazredna tekma med SK Olimpij in SK Laško. Popoldne na Glaziji ob pol 3 druga kvalifikacijska nogometna tekma med SK Rapidom iz Maribora in SSK Celjem.

Kočevje

Osebnosti. V zadnjem času sta bila premeščena iz našega mesta po službeni potrebi gospoda M. Trojan, uradniški pripravnik pri okrajnem glavarstvu, na bansko upravo v Ljubljani, in Vladimir Rustja, telovadni učitelj na realni gimnaziji na gimnazijo v Virovitico (Slavonija).

Ustavljeno kazensko postopanje. Državni tožilec pri državnem sodišču za zaščito države v Belgradu je ustavil kazensko postopanje proti akademiku Vilku Bojku, odvetniku dr. Janku Lavriču in prof. Stanku Petelinu radi zločina po členu 3 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi.

Francoski krožek. Pretekli teden se je zopet oživil na naši gimnaziji francoski krožek, ki mu predseduje dr. Franc Uršič. Krožek ima za odrasle tri tečaje: konverzacijskega, nadaljevalnega in začetniškega. Poučujejo prof. ga. Pachener, gdnja Vlasta Tomineš in dr. Anton Grad.

Kranj

Cankarjevo dramo »Kralja na Betajnovi« bodo vprizorili dijaki kranjske gimnazije v četrtek, dne 10. novembra, ob 20. uri v Narodnem domu. Čisti dobiček je namenjen za dijaške podporne ustanove. Drama je za današnje čase posebno aktualna. Obisk toplo priporočamo.

Zajednica »Dom in šola« v Kranju priredi v nedeljo 13. t. m. ob pol 11 v gimnazijskih prostorih sešatek, na katerem bosta predavala g. direktor v p. Ivan Košnik in g. prof. dr. Zontar Josip, prvi o modernih zahtevah pouka na srednjih šolah, drugi o varčevanju.

Kamnik

Zanimiva prireditve. V nedeljo zvečer je v Kamniku priredila tekoatletska sekcija Ilirije propagandno prireditev, ki je kljub pomanjkljivi in pozni reklamni zbudila med Kamničani mnogo zanimanja. Program je obsegal grško-rimsko roko-borbo, dviganje uteži in boks. Vse točke so žele obilo odobravanja, saj kaj takega v Kamniku, še izvajamo brutalne cirkuške roko-borbe, se nismo videli. SK Ilirija bo v kratkem napravila podobno prireditev tudi v Domžalah, Kranju in drugod. Pozdravljamo njeno prizadevanje, da seznani s težko atletiko tudi naše podeželje, ki pozna te vrste sport samo iz cirkuških predstav in ima zato o njem povsem napačne pojme.

Na torkov živinski sejem so prodajalci prignali prav malo živine. Ker je bilo število kupcev izredno veliko, so cene živine poskočile in dosegle v letošnjem letu najvišjo ceno. Prašičev za zakol in za rejo je bilo malo, naval kupcev nanje pa tak, da so bili skoraj vsi že prodani, še predno so jih pripeljali do sejmšča. Prašiči za zakol so se prodajali po 10 Din za kg žive teže, prašički za rejo pa še dražje. Cene prvovrstnih volov so se gibale med 5—550 Din za kg žive teže.

Št. Jernej

Podražitev mesa. Naši mesarji, ki so doslej prodajali meso po 4 Din kg, so sedaj dvignili ceno na 6 Din. Pa pravijo, da tudi pri tem še ne bo ostalo, ker se je tudi cena živine nenadno precej dvignila.

Obilna šola je začela s poukom 3. novembra. Obiskuje jo 35 vajencev in vajenk iz vseh strok obrtnišтва.

Okras št. Jerneja bo nova Mlaskovčeva hiša v gornjem koncu vasi. Načrte za vzorno poslopje je napravil inž. Trenz.

Vpliv hudih vinskih duhov se ob nedeljah že kaže tu pa tam. Koraže fantovske bojažljivosti je dovolj, vendar do hujših nesreč in do puščanja krvi doslej še ni prišlo nikjer.

koristni policijskim uslužbencem za uspešno vršenje eksekutivne službe. Izhaja v Šabcu, Stojana Novakovića 26.

— Nevidni so neprijatelji človeškega zdravlja razni povzročitelji bolezni, kakor bolezni v vratu, angine, difterije, prehladi. — Njim se v medicinskih laboratorijih največjih svetovnih tovarn posveča velika pozornost. Znanje Panflavina pastile »Bayer« so uspeh večletnih poskusov. One gotovo preprečujejo vse povzročitelje teh bolezni v ustih in grlu.

— Posode nimate. Centralna vinarna Vam nudi vino v svoji posodi najugodnejše.

NA PRVEM MESTU STOJI DANES Standard radio SUPER 33

6+1 cev. Elektro-dinamski zvočnik. Skala z vpisanimi postajami.

Sport

O WATER-POLU

igri, ki se je pričela tudi pri nas počasi uveljavljati, je dal Bela Konyadi zanimive izjave. Bela Konyadi je eden prvih strokovnjakov v water-polu. V prvi vrsti seveda omenja svoje igralce. Za Madžare pravi, da so danes brez dvoma na taki višini, da nimajo konkurence. Svoje moštvo je Konyadi izveščal le na ta način, da je imel vedno do 15 enako vrednih igralcev na razpolago. Vsako leto izpadejo iz državnega zastopstva po trije igralci in je vselej glavna naloga najti za nje dobro nadomestilo. Dosedaj se je to še vselej posrečilo Madžarom. Nemci pa, ki so za Madžari prvi, pa ravno v tem pogledu nimajo sreče. Vode nemškega water-pola ne znajo najti namestnikov, čeprav končavajo igre vodilnih moštev neodločeno, kar je gotovo dokaz, da je dosti dobrega materiala na razpolago. Medtem, ko bo water-polo na Madžarskem še napredoval, bodo Nemci prav gotovo nazadovali, ker ne znajo najti nadomestila za igralce, ki ne spadajo več v reprezentanco. Predno se pa doseže gotov napredek, traja več let. V nobeni sportni panogi ni napredek tako počasen, kakor ravno v water-polu. Ta del izjave je zanimiv tudi za naše razmere.

O ostalih konkurentih pravi, da so Madžarom najmočnejši Belgijci. Ti so taktično in tehnično za Madžari še najbolj izveščani, imajo pa vse premalo rutine, da bi se svojemu znanju primerno uveljavili. Tudi o Čehih pravi, da so v zadnjih letih dosegli presenetljive uspehe. V njih igri je glavna napaka v tem, ker goje preostro igro in radi te zanemarjajo tehniko. S takim načinom igre dosežejo včasih lep uspeh, ki pa ni trajen. Z ostro igro presenetijo najboljšo moštvo, drugič pa podležejo dosti slabšemu. V njihovem moštvu so potrebne temeljite izpremembe. Vendar bodo Čehi pri evropskem prvenstvu imeli važno vlogo. Enako kot s Čehi je tudi z Angleži. Tudi ti igrajo preostro. Francozi so v zadnjem času postavljali za meddržavne igre mlajše moštvo, ki še ni vigrano. Ima pa še to napako, da so posamezni igralci iz manjših mest, kjer ni dovolj naraščaja. Konyadi potrjuje ob tej priliki našo trditev, da je v večjem mestu vedno več prilike za razvoj kake sportne panoge, kot v majhnem. Izbira materiala igra veliko vlogo. Švedi v zadnjem času ne nastopajo in bodo težko v doglednem času dosegli višino, na kateri so bili pred leti.

V water-polu so presenečenja izključena. Ni mogoče, da bi se naenkrat pojavilo kakšno nepoznano moštvo, ki bi zmagoval nad favoriti. V tem je bistvena razlika te sportne panoge od ostalih. Za Jugoslavijo pravi, da je evropski Japan. Jugoslavija bo v najkrajšem času nevaren konkurent vsem vodilnim državam v plavalnem sportu. Uspeh pa zavisi od dela vodilnih funkcionarjev. Upamo, da se bodo napovedovanja Konyadi kaj kmalu uresničila. Water-polo, igra, ki si pridobiva nove prijatelje pri nas, se počasi razvija in zato ni čudno, da Slovenci še nismo dosegli primerne višine.

OGROMNO ŠTEVILO ORGANIZIRANIH

sportnikov imajo v Nemčiji in Franciji. Vodi seveda Nemčija, ki ima v raznih sportnih organizacijah včlanjenih 10 milijonov aktivnih članov. V francoskih sportnih organizacijah je včlanjenih 4 milijone izvršujočih atletov. Koliko zdrave narodeve moči je v teh 14 milijonih sportnikov, menda ni treba posebej povdarjati.

Naznanila

Velik simfonični koncert. To ime zasluži po vsej pravici ponedeljkov koncert Glasbene Matice Ljubljanske. Simfonični, zato ker izvaja dve veliki simfoniji za mešani zbor in orkester in sicer Szymanovskega III. simfonijske Nočni spev za tenor solo, mešani zbor in veliki orkester ter Stravinskkega Simfonijo psalmov za mešani zbor in veliki orkester. Poleg tega bo igral pomnoženi operni orkester še Bravničarjevo najnovejšo overture kralj Matjaž. — Matični koncert bo v ponedeljek, dne 14. t. m. ob 20 zvečer v Unionski dvorani. Vstopnice po običajnih koncertnih cenah v Matični knjigarni.

Prosvetno društvo Trnovo v Ljubljani, naznanja vsem članom in članicam, da se vrši redni letni občni zbor društva v sredo, dne 16. nov. v društvenem domu Karunova ul. 14. ob 8 zvečer s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročila odbora. 3. Poročila odsekov. 4. Poročila nadzorstva. 5. Volitve odbora. 6. Volitve nadzorstva in razsodišča. 7. Slučajnosti. Udeležba za vse člane obvezna, vabljeni so pa tudi prijatelji društva. — Odbor.

Martinov večer priredi Krekova mladina, Sv. Peter, v Ljubljani v kleti I. Del. konsumnega društva, Kongresni trg 2, v nedeljo, dne 13. nov. t. l. Začetek ob 8 zvečer. Vstop prost.

O prehrani in negi dojenčkov bo predavala danes ob 20 v beli dvorani hotela Uniona, specijalistka za otroške bolezni ga. dr. Tavčar-Konvalinka. Po predavanju diskuzija. Vstop prost, dobrodošli prostovoljni prispevki.

Jugoslovansko kmetijsko društvo, sekcija Ljubljana. V petek dne 11. t. m. bo predaval v kemični predavalnici realne, Vegova ulica 4, gospod docent dr. L. Kline o temi: »Krvno barvilo in sinteza hemina.« Predavanje se bo pričelo točno ob 18 in je dostopno vsakomur.

RADIJ - ZDRAVNIK

Na članek »Radij — morivec«, ki je v našem listu izšel pretekli teden na tem mestu, nam je primarij g. dr. Pogačnik poslal sledeče pismo:

Veleccenjeni gospod urednik!

Z veseljem sem bral Vaš, pred par dnevi objavljen članek o radiju, ker ste ž njim ponovno opozorili javnost na eno najvažnejših, najzanimivejših stvari na zemlji. Kako potrebna so taka opozorila pri nas, vidimo iz dejstva, da se cel svet zanima in trga za čim večjo množino radija, posebno pa bolnišnice. Pri nas se pa domalega nihče ne mudi, da dokajšno množino radija, ki ga že imamo v Ljubljani. Ko so pred kratkim dobili v društvu za uničevanje raka v Zagrebu komaj desetino radija, ki ga imamo v Ljubljani, je ilustrativni list »Sveto« dejstvo pozdravil s takim navdušenjem, da je prinesel več slik raznih priprav za radij ter posvetil celo stran pomembnosti radija za zdravljenje raka. Pri nas pa, ko sem si ga nabavil desetkrat več kot Zagreb, se ni noben časopis niti spomnil, da bi to omenil. Tudi moje predavanje v radiu so prezrli, dasiravno je za javnost radij emisionega pomena. Tudi faktorji, ki bi morali imeti za radij največ interesa, so šli preko tega. Vaš list poroča v petkovem članku, koliko radija imajo drugod, v Ameriki, tu in tam, toda da ga imamo v Ljubljani toliko množino, da lahko ž njim zdravimo in ozdravimo skoro vse samo z radijem ozdravljive rake, lupuse, krvne podplutbe (to so one krvne lise, ki tako močno kvarijo in deformirajo obraz itd.), o tem ne beremo nikjer ničesar — ne v Vašem listu, pa tudi ne v tozadevnih člankih drugih slov. listov. Ko sem nameraval predavati o radiju in ga tudi demonstrirati v raznih društvih, sem dobil indirektni odklon, kot da bi bilo tako predavanje docela nepomembno. Akoravno časopisi

venomer poročajo o čudovitih lastnostih radija in kljub temu, da je že vsemu svetu znano, kako siljajni so uspehi z radijem pri zdravljenju najrazličnejših bolezni in čeprav je malokdo videl radij in priprave zanj — ni imel tu skoro nikdo toliko interesa, da bi si to ogledal: ne dijaki, ne šole, ne inteligent, ne delavec, ne zdravi in ne bolni.

V toliko se torej strinjam z Vami, da ste morda obudili zanimanje za radij, nikakor pa ne z vso vsebino. S tem namreč, da ste kazali samo na nevarnost radija, ste pa popolno izgubili svoj cilj, kajti pomen radija ne leži v tem, koliko more škoditi, temveč neizmerno bolj v tem, koliko more koristiti. In koristi so v primeru škode — ki jo more radij pač narediti le pod gotovimi pogoji — neizmerno večje. Strah pred radijem smejo imeti le pridelovalci radija, dalje oni, ki se ž njim trajno ali dalje časa, mesece in leta pečajo, torej v prvi vrsti zdravniki in znanstveniki, ki ga raziskujejo. Nikakor pa ni škodljiv radij bolnikom, ki se zdravijo po zdravniških predpisih, posebno če že omenimo, da se rabi radij pri težkih, sicer neozdravljivih, celo smrtonosnih boleznih, pri katerih more radij le koristiti. Premnogo strupov uživamo kot zdravila z izvrstnimi uspehi, če jih rabimo samo v gotovih količinah; prekoračenje gotovih množin bi bilo pa nevarno pri strupih kakor tudi pri radiju. Pri nas se javnost ne zaveda, koliknega pomena je radij; jaz pa dobro vem, da zdravnik ne more nuditi ljudstvu več, kot če mu prinese za najtežje obolenje radij.

Če boste, veleccenjeni gospod urednik, prihodnjič v pozitivnem smislu poročali o lastnostih radija, boste storili mnogo dobrega, v negativnem smislu pa boste odvrnili marsikoga od uporabe morda edinega sredstva v velikem, brezupnem trpljenju.

Primarij dr. Pogačnik Josip.

Nemške celade ob spominu na 300 letnico smrti Gustava Adolfa, kjer so prisostvovali poleg nemških dostojanstvenikov finski in švedski vladni zastopniki

Oderuški zdravniki

Združene ameriške države imajo za žep in zdravje najbolj nevarne zdravnike. Pri sleherni bolezni hočejo le operacij, zakaj te so velik »business« s 500 dolarji zaslužka. Zdravnik prigarja bolniku: »Morebiti bi res operacija lahko izostala, a jaz vam jo nujno priporočam: če ni potrebna letos, vam bo koristila v bodočnosti...« Po navadi ima operacija kvarne posledice. Ameriški dnevniki neprenehoma prinašajo žalne oglase: »... umrl na posledicah operacije«. »podlegel je zastrupljenju krvi po srečno izvršeni operaciji nohta na mezinco leve noge.« Če ne mara bolnik kljub vsemu prigarjanju takoj pod kirurgov nož, mu priporoča zdravnik vsaj vbrizganje, ker tudi to stane nekajkrat deset dolarjev. Zobozdravnik zahteva Röntgenov posnetek celotne čeljusti, četudi mora samo votel zob zamašiti. Taka slika stane 10 dolarjev.

Angleški zdravniki niso tako radikalni, a zato so še dražji. Javne bolnišnice zdaleka nimajo na Angleškem tolikega pomena, kakor

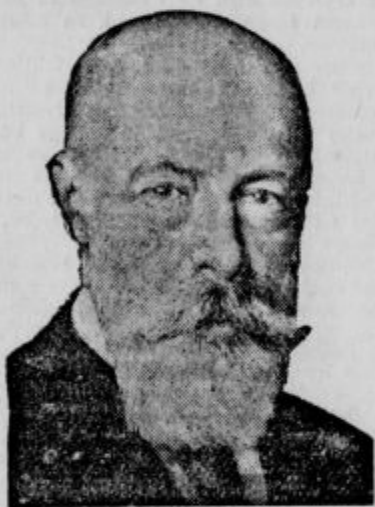
pri nas. Če oboli povprečen londonski meščan, mora ostati določeno število dni v zasebni kliniki, kjer mu strežejo diplomirane dame z rdečim križem na rokavu. Nekoliko tednov v podobnem zavodu odtehta najdražjo operacijo. Londonski zdravniki stanujejo skoro vsi na Harley streetu. Bogataš, ki je primoran stalno obiskovati to ulico, bo uničil svoje premoženje prej kakor s ponesrečenimi borznimi kupčijami. Noben londonski zdravnik ne računa za ordinacijo manj kakor en funt (čez 200 din). Sedanja kriza je izpraznila njih sprejemnice. Bolniki se ne upajo k zdravnikom. Prebivalci Harley streeta so obupani. Neki jako priljubljen strokovni zdravnik je opustil svoj poklic in rajši postal trgovec. — Tamkajšnji časopis »Times«, ki poroča, da je črtano njegovo ime v listi zdravniške zbornice, pripominja, da ni bilo v teku zadnjih let podobnih slučajev. Zdaj pa se pogosto ponavljajo. Londonski bolniki si namreč mislijo: Bolje je preprečiti prihod bolezni, kakor jo potem zdraviti.

Mussolini pred Neznanim vojakom v Rimu

Škofje za delavce

Katoliški škofje združenih ameriških držav so enoglasno sklenili, da bodo vrgli v ameriški svet klic po uvedbi 40 delovnih ur na teden brez utrnavanja pri plači. S tem bi vsaj nekoliko pomagali brezposelnim delavcem. Škof Schreimbs je izjavil, da bi moglo na ta način najmanj šest milijonov brezposelnih delavcev dobiti službo. Žrtv, ki bi jo po tej reformi vzeli nase delodajalci, bi se kaj kmalu bogato poplačala s tem, da bi naraslo število konzumentov.

Dr. Mihael Hainisch,

ki je bil od leta 1920 do 1928 avstrijski zvezni predsednik, je hudo obolen. Zdravniki menijo, da je njegova bolezen resnega značaja.

Iz protestantizma

Znano je, da je protestantizem vnesel s svojim nastopom kaos v versko življenje tedanje Evrope. S svojim neorganizatoričnim elementom, ki je eden glavnih znakov šibkosti sleherne družbe, je razkropil sleherni duhovno edinost, ki je do njegovega nastopa držala germanske kristjane v skupnosti. Posledica te skupnosti se danes krvavo kaže: popolnoma disorientacija protestantizma, ki je razpadel v neštete sekte... Ljudje v množicah izstopajo iz svojih verskih občin, inteligenti prehajajo v katolištvo. Preteklo leto je samo v Berlinu izstopilo iz protestantskih verskih občin 66.635 vernikov, a to leto, čeprav še ni zaključeno, že nad 80.000!

Pokopališče slonov

Ko so te dni polagali kanal v Palermu v bližini tako zvanega Angleškega vrta, so zadeli v globini nekaj nad 30 metrov na grobišče slonov. Okostja, ki leže na kupu, so ostanki tridesetih slonov. Posebno lepo so ohranjeni oklji.

Upravnik geološkega inštituta palermake univerze je po dolgem preiskovanju izjavil, da utegnejo biti stari ti slonovski ostanki okrog 30.000 let. Ti sloni so bili vsekakor pokopani v veliki silnega potresa, ki je odprl zemeljsko skorjo in jih pokril...

Nova mesta v Rusiji

Po svetovni vojni so se zemljepisne karte temeljito spremenile. Nekatere države so se sklice, druge narasle; pa tudi nove države so nastale. V Rusiji pa so pod vplivom petletke zrasla celo nova mesta. Redko komu so ta mesta znana, ker jih šole še ne uče in zemljepisne karte jih še niso zaznamovale. Imena nosijo večidel po vodilnih ruskih komunistih. V bližini znanega Dnjeprostraja je kar skozi noč zraslo velemesto Novoje Zasorožje s 100.000 prebivalci, katero pa računajo danes že na 250.000 prebivalcev. Magnitogorsk leži v Južnem Uralu, v središču min. s 150.000 prebivalci. Slatinsk v zapadni Sibiriji, Prokopjevsk s 100.000 prebivalci; Ančero-Indčensk, 50.000 prebivalcev; Karaganda, 100.000; Kounrad, 50.000; Beresniki, 40.000; Bobriki, 50.000; Igarka, 60.000; Kandalasa, 90.000; Džeršinsk, 40.000 prebivalcev. Nova mesta, za katera pa zapadna Evropa ne ve.

Draga agitacija

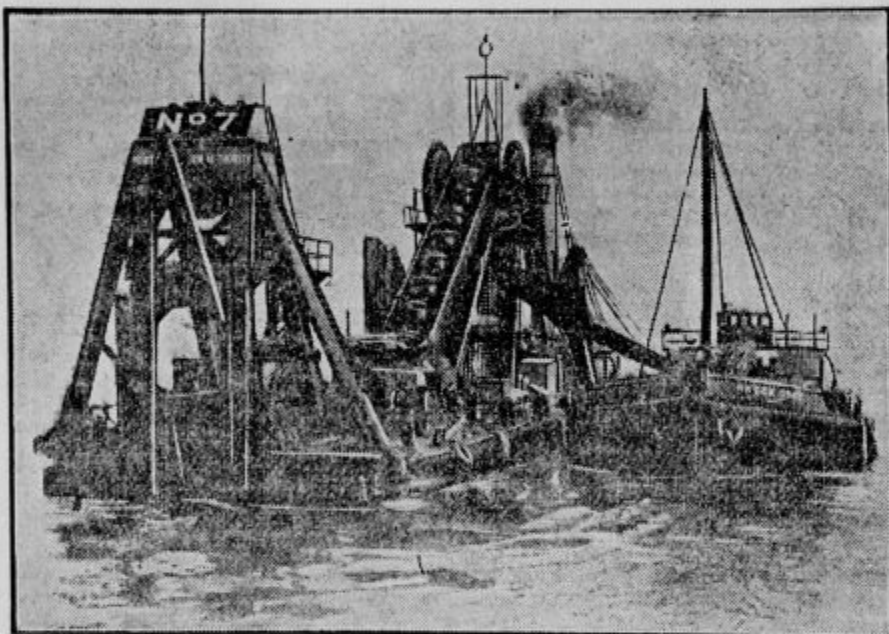
Po podatkih, ki jih čitamo v časopisih, znaša skupna vsota, ki jo je Amerika izdala za agitacijo, dva in pol milijona dolarjev. Od tega nosi demokratska stranka 1.065.000 dolarjev, a republikanska stranka 1.478.000 dolarjev. To je dobro, da so volitve v Ameriki samo vsaka štiri leta, ne pa skoro sleherni leto, kakor po nekaterih nemirnejših državah.

Brezposelna Avstrija

Ob koncu oktobra 1932 je Avstrija naštetela 297.791 brezposelnih delavcev, od katerih jih šteje samo Dunaj 112.415. Od zadnjega štetja jih je naraslo za 12.500 oseb.

Vzhodne meje. Pogled na mladino, katero opominja »Društvo za inozemsko nemštvo« na nekdanja mesta na vzhodu, ki jih ima danes Poljska v oblasti. Že v nežni mladosti morajo zvedeti dečki in deklice, da je Gornja Šlezija »nemška«...

Temzino ustje zaprto. Londonske luke so zadnje čase radi prevelike množine peska neprikladne za pristajanje ladij; zato so začeli Londončani z velikimi črpalnimi napravami, s katerimi naj bi posebno ustje reke Temze očistili. Z ogromnimi črpalnimi kotli zajamejo vsako uro nad 500 ton pesčenega blata

Letala za misijone

V vatikanskih krogih kroži govorica, da bo papež v kratkem zaprosil katolike vsega sveta, naj bi zbirali denar za letala, katera bi porabili misijonarji za daljnje kraje. Vsaj 50 letal bi rabili božji sli, da bi na njih nosili Kristusovo vero med vse narode, ki še ne poznajo pravega Boga.

Strupen zrak v samostanih

»Gazeta« poroča o odloku generalnega ravnateljstva španskih državnih šol, kateri prepoveduje vsem učiteljicam državnih šol stanovati v verskih hišah, samostanih, gostinjskih in podobnih zgradbah; stanujejo naj namreč le v državnih internatih, kjer edino veje prava atmosfera za njihov poklic...

Na samotnem otoku

Iz Newyorka poročajo, da je posadka francoskega parnika »Tolosae«, ki je moral radi pomanjkanja vode pristati na neobljudenem otoku Rincas v čilenskem primorju, našla ob izviru vode čudaka, ki povsem spominja na Robinzono. Obleden je bil v živalske kože in očividno živel na otoku že dalj časa, zakaj ni znal več govoriti. Moštvo se ni moglo ž njim sporazumeti. Ko so ga hoteli pri odhodu vzeti s seboj, jim je pobegnil. Radi brodoloma, ki ga je bržkone doživel in radi samote, ki jo je že gotovo nekaj let prenašal, je postal že poldivjak in ni mu bilo več mar za civiliziran svet.

»Za božjo voljo, zakaj pa ne planete v hišo in ne rešite svoje žene?« — »Ne upam se, imam namreč ovratnik iz celuloide.«

Gospodarske razmere v Ameriki

Newyork, konec oktobra.

Združene države so simbol dežele, v kateri vlada red in sistem privatnih kapitalistov. Je to dežela, o kateri sicer govorijo, da je predstavnica najpopolnejše gospodarske in politične svobode. Da je to velika ironija, pa kažejo zlasti sedanje razmere, v katere je zašla tudi ta ogromna dežela med Atlantikom in Pacifikom.

Res je na razpolago gospodarska in politična svoboda. Toda razumeti je treba, da je dana »svoboda« tudi prebivalcem džungle in da kakor tamkaj se poslužujejo od Stvarnika dane »svobode« močnejša bitja proti malim in slabotnejšim, tak »paradiž svobode« vlada v Ameriki na gospodarskem in političnem polju. Kapitalisti, ki razpolagajo z ogromnim bogastvom, imajo v zakupu vse ugodnosti. Mali in srednji ljudje so odvisni od velikih magnatov, kateri pazijo, da ves promet trgovine in da vse teče tako, da njihovim interesom koristi. Ako ni tega, mali in srednji morajo s pota.

Zanimivo je izvajanje ameriškega kongresnika Adolpha J. Sabatha, ki je te dni izvajal na nekem sestanku to-le:

»Za gospodarsko polomijo v Združenih državah dolžim republikansko administracijo. Osebnosti, kot so gg. Norman, guverner angleške banke, Morgan, ameriški wallstreetski magnat, Mellon, bivši zakladničar Zdr. držav in predsednik Hoover imajo veliko odgovornost za nastalo depresijo. V letih 1927 in 1928 ter deloma v letu 1929 je bila v Zdr. državah obilica denarja v cirkulaciji. Vsi mali in srednji denarni zavodi so ga imeli več kot so ga potrebovali za tekoče razmere. Mali in srednji podjetniki, trgovci in drugi so bili v dobri meri neodvisni od velebankirjev v Ameriki. V letu 1928 in deloma v letu 1929 pa so začele obresti rasti navzgor. Na Wall Streetu, na največji mednarodni borzi na svetu, so začeli ponujati izredno visoke obresti od 8 do 16%. Mali bankirji po deželi, ki so vsled obilnih hranilnih vlog imeli denarja več kot so ga za tekoče razmere potrebovali, so zdaj začeli denar, ki se je kopičil vsled naraščajočih vlog v njihovih blagajnah, plasirati na newyorške borze, ki so ponujale tako visoke obresti in izredne pogoje. To akcijo so imenovali nekako mobilizacijo denarja, ki so jo umetno dvignili s tem, da so razpisali izredno visoke obresti. Posledice so res postale take, da banke niso več rade posejevale svojega denarja v domačih lokalih za 6% obresti, ker se jim je nudila na Wall Streetu prilika večjih obresti.

Denar se je na ta način kmalu stekel na Wall Street in leta 1929 je nastala na Wall Streetu preobilica denarja. Kaj sedaj? Gospodje mednarodni bankirji so sedli skupaj in so določili, da se obrestni znižajo na 4% in če potrebno še nižje. Ko so denarni zavodi, ki so prej svoje prebitke in vse, kar so mogli utrpeli, poslali na višje obresti na Wall Street, zvedeli za to odredbo, so postali nervozni in so začeli zahtevati svoje vloge nazaj. Toda odgovor je prišel: »Denarja ni mogoče dati kar tako nazaj, ker je plasiran na dolgoročne kredite tujemstvu in deloma doma v domači deželi. Toda radi pa vam damo v zameno posebne obveznice (bonde), ki bodo reprezentirale posojila tujemstvu in domača posojila.« Male banke so kajpada ta predlog v večini sprejele, ker pri bondih se jim

je dovolila visoka provizija in so jim je obetal visok dobiček še posebej v tem. Vse to pa je bilo seveda le na papirju. Za denar, ki so ga znesli skupaj malim bankam lokalni vlagatelji kot hranilne vloge, so zdaj mali bankirji dobili le vrednostne papirje.

»Ne ve se, ali se je Francozom in Angležem svetovalo v letu 1929 in 1930 odtukaj, naj začno dvigati svoje vloge zlatih rezerv v Združenih državah, ali so to sami od sebe izvršili, toda fakt je, da sta Anglija in Francija začeli izvažati iz Amerike svoje zlate vloge. Obenem pa so tujezemski borzni spekulanti vrgli na trg velike množine akcij in polomija na borzi je sledila. Kakor sneženi plaz z goratih velikani je drselo naglo vse navzdol. Na borzah je padla veljava akcijam in bondom, ne samo domačim, pač pa tudi tujezemskim, ki so nekateri popolnoma propadli. Na denarnem trgu je zdaj zastal promet. Denar je ginil. Velepodjetja, kot železniške družbe, jeklarske družbe, rudarske itd. niso mogle več dobiti potrebnih kreditov. Nevarna posledica tega je bila, da so se začela ustavljati dela, s tem je padel zaslužek delavcev in z zaslužkom je padala kupovalna moč. Bančni vlagatelji so zdaj začeli dvigati svoje prihranke. Bankirji so izplačevali vloge, dokler so jim dopuščali viri. Ti so začeli zahtevati nazaj svoje vloge iz Wall Streeta. Toda razne akcije in bondi so medtem že propadli in s tem so prišle v zagato številne manjše banke po deželi. Wall Street, ki je prej mobiliziral denar iz vseh delov dežele, ga zdaj ni dajal nazaj in ta način je skrhiral ameriško prosperiteto po zaslugi mednarodnih bankirjev.«

Mož, ki je to govoril, je že 24 let poslanec v kongresu Združenih držav, v političnem življenju pa se udeležuje nad 40 let. Kot tak bo vsekakor vedel, kaj in o čem govori.

Iz zgoraj navedenih stavkov gleda jasna slika točasnih gospodarskih razmer v Združenih državah. Jasno je pa tudi tole: Ameriška prosperiteta je nastala radi izrednih pogojev razmer. Evropska industrija je bila uničena od vojne. Amerika je ostala edina kvalificirana industrijska dežela, ki je mogla zalagati z naročili svet. To ji je prineslo dobičkanosno trgovino in prosperiteto. Od leta 1920 naprej je vedno manj in manj trga za ameriške izdelke. Zadnja tri leta vsa trgovina nazaduje in prinaša ogromne izgube. Na tisoče družb in podjetij je moralo v konkurz in likvidacijo. Veliki industrijski karteli sicer še eksistirajo, toda le bolj na papirju, kakor pa na zdravi podlagi. Vse to je prineslo splošno brezposelnost in danes preživlja in vzdržuje v Ameriki nad 15.000.000 oseb javna podpora in razna dobrotelja.

Evropa si skuša omejiti izdatke in proizvajati sama vse, kar zmore, ker drugače svojih dolgov plačati ne bo mogla. S tem pa je udarjena industrija v Ameriki. Vselejvanje je ustavljeno in Amerika bo v bodoče, kakor izgleda, proizvajala v glavnem le za svoj domači trg. Posebne prosperitete za ameriškega delavca ne bo več, razen, če prinese bodočnost kake posebno izredne razmere, kakor jih je prinesla medvojna in povojna doba.

Tako torej tiste Amerike, ki je doslej veljala za nekako »obljubljeno deželo« zlasti evropskemu delavstvu, ni več...

nadalje bo občni zbor Hostilničarske pivovarne v Laškem 14. dec. ob 10 v hotelu Savinja v Laškem. Na dnevnem redu sta poročili upravnega odbora in nadzorstva.

Borza

Dne 9. novembra 1932.

Denar

V današnjem deviznem prometu so ostali neizpremenjeni tečaji Berlina, Curiha in Newyorka, nasprotno so popustili tečaji Amsterdama, Bruslja, Londona in Pariza. Učvrstili sta se devizi Pragen in Trst. Pri slednjem je ostal agio neizpremenjen pri nekoliko višji bazi.

Ljubljana. Amsterdam 2311.79—2323.15, Berlin 1361.80—1372.60, Bruselj 799.41—808.85, Curih 1108.35—1118.85, London 189.80—191.40, Newyork 5730.47—5758.73, Pariz 225.77—236.89, Praga 170.45—171.31, Trst 294.24—296.64.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 60.130 Din.

Curih. Pariz 20.37, London 17.17, Newyork 518.87, Bruselj 72.10, Milan 26.585, Madrid 42.50, Amsterdam 208.525, Berlin 123.025, Stockholm 90.8, Oslo 87.40, Kopenhagen 89.50, Sofia 3.74, Praga 15.38, Varšava 58.15, Atene 3, Carigrad 2.48, Bukarešta 3.085.

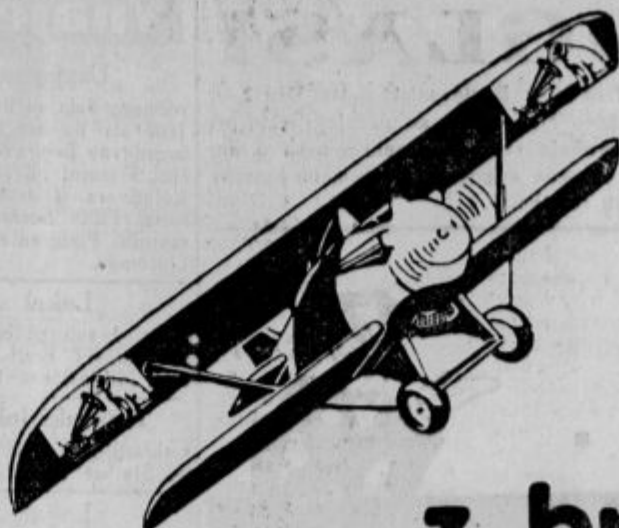
Vrednostni papirji

Današnja tendenca za vojno škodo je bila močnejša, dočim so izredno narasli dolarski papirji na naših borzah. Promet je postal znatnejši posebno v dolarskih papirjih in je znašal na zagrebški borzi: vojna škoda 600 kom., 8% Blerovo posojilo 3000 dol., 7% Blerovo posojilo 5000 dol. in 7% posojilo DHB 2000 dol.

Ljubljana. 7% invest. pos. 46—49, vojna škoda 188—192, 8% Bler. pos. 35 bl., 7% Bler. pos. 31—33, Ruše 125 den.

Zagreb. Narodna banka 3975—4300, Priv. agr. banka 212 den., 7% inv. pos. 46 den., agrarji 22 d., vojna škoda 187—188 (188, 189), 12. 186—188, 6% begl. obv. 31 den., 8% Bler. pos. 39.75—42.39.50, 41), 7% Bler. pos. 34.75—36 (34, 34.50, 35, 35.50), 7% pos. DHB 42—43 (42, 42.50).

Belgrad. Narodna banka 4000—4100, Priv. agr. banka 210—213 (211), 7% inv. pos. 45.50—46.50 (46), agrarji 21.75 den., vojna škoda 185—186 (190, 184), 12. zaklj. 188, 6% begl. obv. 31.75—32.25, 8%

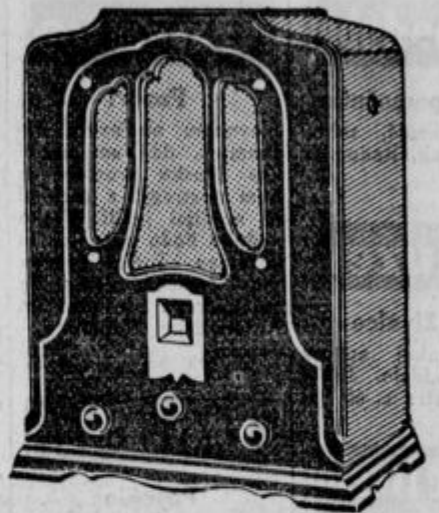

... z brzino aviona

so osvojili ameriški

HIS MASTER'S VOICE

superheterodyn radio-aparati svet

Največja selektivnost, reprodukcija, kakršne do zdaj še ni bilo, nedosegljiva kvaliteta odlikujejo te radio-aparate. Zaradi izredno nizke cene je aparat za vsakogar dostopen.

Prodajo vrše v državi izključno avtorizirani trgovci

THE GRAMOPHONE COMPANY LTD.

Razne modele radioaparatorov gornje tovarne ima stalno na zalogi »Tehnik« Josip Banjač, Ljubljana, Miklošičeva c. 20, palača Okrožnega urada.

Bler. pos. 39 bl., 7% Bler. pos. 33—34 (33.50), 7% pos. DHB 39—40 (40).

Žitni trg

Položaj na žitnem trgu je ostal neizpremenjen in so tudi cene bile na včerajšnji višini.

Novi Sad. Pšenica gbač. 152—154, ban. 148—150. Ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet: 92 vagonov.

Budimpešta. Tendence čvrsta. Promet miren. Pšenica marec 13.25—13.29, zaklj. 13.25—13.26, maj 13.40—13.64, zaklj. 13.64—13.65, rž marec 8—8.28, zaklj. 8.23—8.26, koruza maj 8.50—8.59, zaklj. 8.57—8.58.

Chicago. Pšenica marec 49.25, maj 50.625, dec. 54, koruza marec 30.50, maj 32.50, dec. 25.75, oves marec 18.50, dec. 16.50, rž dec. 28.50.

Winnipeg. Pšenica dec. 47.625, maj 51.75, julij 53.

Živina

Mariborski sejem 8. novembra. Prignanih je bilo 13 konj, 9 bikov, 119 volov, 422 krav in 8 telet, skupaj 571 komadov. Cene so bile sledeče: debeli volji 3.50—4, poldebeli volji 2.50—3.25, plemenski volji 2.25—2.50, biki za klanje 2.25—3, klavne krave debele 2—3, plemenske krave 1.75—2.25, krave za klobasarje 1—1.25, molzne krave 1.75—2.25, breje krave 1.75—2.25, mlada živina 2.75—4, teleta 5—6, vse za kg žive teže. Prodanih je bilo 363 komadov. Mesne cene pa so bile te-le: volovsko meso I. vrste 10—12 Din, II. vrste 6—8, meso od bikov, krav in telet 4—5, telečje meso I. vrste 12—14, II. vrste 8—10, svinjsko meso 10—14 Din.

Preizkusite

„FAVORIT“

cikorijo

Sladni ječmen
Menilo (zam.
kave).

Banke o zaščiti kmeta

Osrednje organizacije bančnih zavodov v naši državi (med njimi tudi Društvo bančnih zavodov v Ljubljani) so izdale posebno brošurico, v kateri obravnavajo vprašanje zaščite kmeta ter podajajo svoje pripombe in predloge.

V uvodu ugotavlja spis, da bazira predlog na slabi moralni podlagi, nadalje, da se z njim ruši lastninska pravica, ki je zagarantirana z ustavo in da uničuje že pridobljene pravice.

Zakonski predlog rešuje splošno vprašanje kmetskih dolgov, ne vpoštevajoč, da je samo del kmetskega stanu potreben razdolžitve. Veliko vprašanje je, kako bo nadalje vplival ta predlog na razvoj kreditnih razmer pri nas. Kajti dosedanj viri kredita so zaprti, novih pa ni nikjer več. Zakonski predlog bo v nekaterih delih države pri denarnih zavodih in zadržal zaprl kreditne vire in prepustil polja kmetskega kredita zasebnikom, kar pa pomeni gotovo nazadovanje v primeri s sedanjimi razmerami. Načelno je treba prepustiti uredeitev dolgov sporazumu med dolžniki in upniki, le v slučaju, da do sporazuma ne pride, bi nastopila državna intervencija po posebnem za to ustvarjenem zavodu.

Definicija kmet ni dobra in bi bila še najbolj-ša negativna: to se pravi, da je kmet oni, ki ne plačuje pridobnine, obrtnega davka in uslužbenčskega davka. Tudi bi bilo potrebno odrediti zaščito samo za one kmetovalce, katerih dolg je velik v primeri z vrednostjo posestva. Maksimarna obrestna mera je previsoka in bi morala znašati najmanj 12 odst. Nadalje mora biti upniku omogočeno, da si zagigura za svoje terjatve za časa odloga. Kajti lahka nastanejo nove terjatve, ki bi imele prednost pred prejšnjimi.

Glede dekretiranja obrestne mere je predlog mnenja, da mu mora slediti tudi dekretiranje zasluzka trgovcev, obrtnikov, industrijalcev in ostalih gospodarskih panog.

Oredbe glede zaščite denarnih zavodov naj bi tvorile poseben zakon. Končno predlagajo denarni zavodi, da se izda lahko v slučaju izrednega dviga vlog splošna uredba za izplačilo vlog, da bodo tako mali vlagatelji tretirani enako z velikimi, ki so sedaj na boljšem.

Trošarina na elektr. tok

Kakor smo že poročali, se je pretekli teden vršila v Belgradu v finančnem ministertvu konferenca interesentov glede državne trošarine na električno energijo, katere se je med drugimi udeležil ing. Milan Suklje in podal obsežen ekspozé, v katerem je zahteval izpremembo pravilnika z dne 30. septembra 1932. Kakor je bilo rečeno, ministertvo financ neče, da bi radi pravilnika nastali preveliki stroški za stevce itd. Zato bo proučilo predloge in pritegnilo strokovnjake iz gradbenega ministertva. Za male pavšaliste se bo dalo doseči, da se bo malim pavšalistom odmerila trošarina na podlagi ideelnih kilovatnih ur.

Končno je bil predložen finančnemu ministertvu predlog za provizorno odredbo o pobiranju trošarine na električni tok, ki naj bi veljala do noveliranega pravilnika glede te trošarine.

✱

Jugoslovanski nacionalni komite svetovne energijske konference. Minister za gradbo v Belgradu je imenoval člane jugoslovanskega nacionalnega komiteja za svetovno energijsko konferenco, med katerimi so naslednji Slovenci: dr. Milan Vidmar, kot zastopnik Zveze industrijcev, dr. Al. Kral, kot zastopnik ljubljanske univerze, ter dr. Ivan Slokar, kot predsednik Društva bančnih zavodov.

Občni zbor Kranjske industrijske družbe na Jesenicah bo 25. novembra ob 17.30 v Kred. zavodu (bilanca 1931/32, volitve uprave in nadzorstva),

V globoki žalosti naznanjamo, da je naša srčno ljubljena mati, stara mati, tašča itd., gospa

Marija Zeschko roj. Wellunscheg

zasebnica

v sredo 9. novembra po dolgotrajni in mučni bolezni, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspała.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek 11. novembra ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Bleiweisova cesta 3, na pokopališče k Sv. Križu, kjer bo položeno v rodbinsko grobnico.

Maša zadušnica se bo darovala v soboto 12. novembra ob 8 zjutraj v cerkvi Marijinega Oznanjenja.

V Ljubljani, dne 9. novembra 1932.

GLOBOKO ZALUJOCI OSTALI

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA

Začetek ob 20

Cetrtek, 10. novembra: ROKSI. Red B. Petek, 11. novembra: Zaprtó (generalka). Sobota, 12. novembra ob 20: CELJSKI GROFJE. Dljaška predstava po znižanih cenah. Izven.

ROKSI za red B. Ker je ga. Vida juvanova bolna, je danes potrebna sprememba repertoarja. Uprizori se v običajni zasedbi veseloigra ROKSI. Začetek točno ob osmih.

OPERA

Začetek ob 20

Cetrtek, 10. novembra: FRA DIAVOLO. Red A. Petek, 11. novembra: ERIKA. V proslavo 25 letnice umetniškega udejstvovanja g. B. J. Pečka. Izven.

Sobota, 12. novembra: ILAPEC JERNEJ. — Red C.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Petek, 11. novembra ob 20 CELJSKI GROFJE. Go-

stovanje mariborskega gledališča.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Cetrtek, 10. novembra: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.30 Salonski kvintet. — 18.30 Italijansčina (dr. Leben). — 19.00 Zadrufništvo in splošno zavarovanje (prof. Pengov). — 19.30 Pogovor s poslušalci (prof. Kuret). — 20.00 Prenos ljubljanske opere. — 22.30 Čas, poročila.

Petek, 11. novembra: 10.45 Mirovna ideja — 11.15 Soliska ura: Momenti iz življenja pesnikov in pisateljev (M. Zor) — 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 17.30 Salonski kvintet — 18.30 Zemljepisno predavanje: Reka Soča (dr. Capuder) — 19.00 Francoščina (prof. Kuret) — 19.30 Gospodinjina ura: O domaćnosti (ga. Kmetova) — 20.00 Zgodovina filozofije (dr. Fr. Veber) — 20.30 Komorni trio (gg. Ivan trost — violina, Gustav Müller — čelo, Heri Svetel — klavir): C-dur (Haydn); B-dur (Beethoven) — 21.30 Salonski kvintet — 22.15 Čas, poročila.

Drugi programi

Petek, 11. novembra:

Zagreb: 20.00 Prenos koncerta iz Belgrada — 22.00 Lahka glasba — Plošče, — Barcelona: 21.10 Radio orkester — 22.00 Pesniško-glasbeni večer — 22.30 Prenos koncerta iz kavarne. — Stuttgart: 20.05 Operni večer — 22.45 Prenos iz Amerike — 23.00 Langenberg. — Toulouse: 21.00 Večerni koncert — 21.30 Poljudna glasba — Harmonike — 21.45 Operna glasba — 22.30 Poljudna maroška glasba — 23.00 Melodije — 23.15 Solistovski koncert — 23.30 Veliki koncert — 0.05 Angleška glasba. — Berlin: 20.30 Drama — 22.00 Poročila — 22.30 Prenos iz Amerike, nato plesna glasba. — Belgrad: 20.00 Trio koncert — 20.30 Vokalni koncert — 21.00 Radio koncert — 22.00 Poročila. — Rim: 20.45 Pester koncert in komedija, — Bero-münster: 20.40 Berlinski šlagerji — 21.40 Pester kabaretni program. — Langenberg: 20.00 Prenos iz Newyorka — 20.15 Pester večer — 22.30 Poročila — 22.45 Plesna glasba. — Praga: 21.30 Pli-ninski koncert — 22.20 Brno — Dunaj: 20.00 Ope-reta — 22.30 Prenos iz Amerike — 22.45 Plošče.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; izenitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonjska 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Obiske delati ...

S tramvajem — je prepočas, z avtom — je predrago!
Čas, denar, trud in jeza — to je preveč za trgovino! Vse to si prihranite z našimi oglasi in obiski so z uspehom izvršeni!

Službodob

Čevljar, pomočnika
prvovrstno moč, rabim takoj. Marenk, Radomlje, p. Kamnik. (b)

Zasluzek

Člani »Živalce«
priglasite takoj angora volno za oddajo. Ljubljana, Sv. Petra c. 60. (z)

Službe iščejo

Mesarski
in prekajevalski pomočnik iz boljše hiše išče službo za eno leto; najraje kje na Gorenjskem. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16.114. (a)

Služkinja
mlada in pridna, ki že 3 leta služi pri eni obitelji, išče čez dan zaposlitve. — Govori slovensko in nemško. Naslov pove uprava »Slovenca« 16.201. (a)

Krojaški pomočnik
priden in pošten — išče mesto za takoj, najraje k večjemu podjetju. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16.105. (a)

18-letna gospodična
z letnim spričevalom išče službo k otrokom. — Ponudbe na Francy Zgonc, Ljubljana, Križevniška 2, pritrjuje. (a)

Služkinja
prilpna, srednjih let, vajena kuhe in samostojnega gospodinjstva, bi prejemala službo. Naslov v upr. »Slovenca« 16.185. (a)

Objave

Pozor!
Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem uredil vse zimске prostore in bom postregel z gorkimi in mrlimi jedili. Vsako nedeljo bodo pečnice in krvavice. Totim pristna vina domačih gor. Se najljubšeje priporočam Anton Stirn, kopalnice — Jezica. (o)

Denar

Posojila
od 100.000 do 5.000.000 Din iščemo za l. hipoteke — eventualno tudi v hranilnih knjižnicah. Cenjene ponudbe na: M. Jankole, komanditna družba — Ljubljana, Sečemburgova ul. 6/II. Telefon 30-52. d

50.000 Din posojila
iščem. Knjiži se lahko na hišo. — Prevzamem tudi hranilno knjižico. Odplačevanje 2000 Din mesečno. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »2000« — 16.168. (d)

Vrednostne papirje
vseh vrst, tu- in inozemske, obveznice, založnice, srečke in hranilne knjižice vseh denarnih zavodov kupujemo in prodajamo M. Jankole komanditna družba, Ljubljana, Sečemburgova ulica 6/II. Telefon 30-52. (d)

Stanovanja

Trisobno stanovanje
z vsem komfortom se takoj odda. Vodovodna cesta 11/L. (c)

Prazno sobo

oddam na Mirju blizu Obrtne šole murni, solidni osebi Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.395 (c)

Dvosobno stanovanje
kabinet, kopalnica in vse pritlikline oddam pri Stadionu. — Herbersteinova ulica 12. Hribar. (c)

2 sobi
kuhinja in pritlikline, se oddajo na Miklošičevi c. Vprašati: Miklošičeva cesta št. 18-L. (c)

Stanovanje

obstoječe iz 3 sob, pred-sobe, kopalnice, kuhinje, sobe za služkinjo, jedilne šrambe in ostalih pritliklin — se takoj odda v palači Vzajemne po- ojl-nice na Miklošičevi c. 7. Pojasnila daje tajništvo med uradnimi urami od 8—12. (c)

Za 350 Din

oddam mirni družini zelo lepo dvosobno stanovanje — blizu tramvaja, Vodmat. Naslov pove uprava »Slov.« pod št. 16.157. (c)

Trisobno stanovanje
s kopalnico takoj oddam. Tyrševa cesta 99. (c)

Solčno stanovanje
z 2 sobama in kuhinjo se odda 1. decembra. — Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru. (c)

Gospoda

in gospodično sprejemam na stanovanje event. tudi na hrano. — Fr. Komar, Cankarjevo nabrežje 7/II. levo. (a)

Čitajte in širite

»Slovenca«!

Vnajem

Usnjarna

ročnega dela se da v najem ali pa se prodajo tozadevne priprave v bližini 5 minut od glavnega kolodvora. Olferte sprejema Filip Seršen, poslastnik, Podgradje, pošta Ljutomer. (n)

Lokal

3 oz. 4 sob se odda na Miklošičevi cesti. Vprašati: Miklošičeva 18/L. (n)

Trgovski lokal

s skladiščem oddam takoj na Starem trgu 24. (n)

Lokal

po nizki ceni se takoj odda. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16.169. (n)

Auto-motor

Avto

malo rabljen, oddam proti vložni knjižici Mestne hranilnice ali Ljudske posojilnice. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Prilika« 16.166. (f)

Posestva

Novo hišo

enonadstropno, s 600 m² vrta, 3 trisobnimi stanovanji, prodam na lepem kraju Ljubljane. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15.791. (p)

Posredovalnica

Wolfova št. 1, Ljubljana, prodaja hiše, posestva, posreduje stanovanja, lokale. — Pošljite ponudbe ljubljanskih hiš za resne kupce. (p)

Prodaj hišo

visokopritlikčno, tristanovansko, blizu tramvaja in šole. Naslov pove uprava »Slovenca« 16.190. (p)

Prodajmo

Sir trapist

samo 12 Din kg. Mlekarna, Mediatova hiša, Danajnska cesta 17. (l)

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudim veliki izbori naravnih in naicenele tvrdka Karl Preig Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg (l)

115 Din

1 m³ žaganih bukovih drv, prvovrstnih franko hiša, nudi Velepič. Sv. Jerneja cesta 25 Telefon 27-08. ft

Pisalni stroj

majhen, z lepo vidno pisavo se proda za 1800 D. Naslov pove uprava »Sl.« pod št. 16.164. (p)

Spalnica

orehova, popolnoma nova ugodno napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16.187. (l)

Otroško posteljico

novi, zelo poceni prodamo. Sodarska 6/L — nad sv. Florijanom. (l)

Nogavice, rokavice,

robce, perilo, torbice, kravate

nizke cene, samo pri

PETELINC-u

Ljubljana, ob vodi blizu

Prešernovega spomenika.

Konfekcija — modal

Naicenejši nakup. Anton Presker. Sv. Petra cesta št. 14. Ljubljana. (l)

Ia. bos. suhe češplje

zaboj 10 kg 60 Din, 50 kg 210 Din, češpljevo marmelado 10 kg 70 Din, pitane purane, zaklane, očičene 10 kg 150 Din, vse franko naročnik, razpošilja G. Drechsler, Tuzla. l

Velikanski kaktus

240 m visok, 1 m širok, napredaj. Jože Boštiančič, Vel. Loka, p. Višnja gora. (l)

Divjake vrtnice

prodam večjo množino. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 16.183. (l)

Kupimo

2 avtomat. tehničar

dobro ohranjeni, kupimo. Ponudbe z navedbo cene poslati na upravo »Slov.« pod »Tehnica« 16.174. (k)

Vsakovrstno

zlato kroglice

po naivših cenah CERNE, tuveir Ljubljana, Wolfova ulica št. 3

Želod

hrastov in cerov, letošnji, kupi — Kolinska tovarna d. d., Ljubljana. (k)

Zlato

(staro zlatino) kupujemo M. Jankole, komanditna družba Ljubljana, Sečemburgova 6/II. Telefon št. 30-52. (k)

Obrt

Nevestel

Kuhinjsko posodo, navadno in naifinejšo, ter vse gospodinjinske potrebščine kupite pri tvrdki Fr. Stupica, železnica Ljubljana, Gosposvetska cesta 1. (l)

lanene trdnine

in družni krmila nudi naicenele Veletrgovina Zita in Moke A. VOLK, LJUBLJANA, Rešilska cesta 34

PRIMA SUHA BUKOVA DRVA

dostavljena na dom: cela m³ 105 Din, žagana m³ 115 Din, klana m³ 125 Din. PUTRICH, Dolenjska c. 6.

VELIK TRGOVSKI LOKAL

s krasnimi izloženimi okni, z opremo za manufakturno trgovino, trgovino s čevlji ali slično, v zelo prometni ulici v Ptuj, se takoj odda v najem — Vpraša se pri

Lud. Schosteritsch trgovec v Ptuj

OGLAŠUJTE V SLOVENCU

Spoznavajte lep to, Sov kega Tivolija,

Lepa prilika za to bo 12. novembra, ko bo restavracija — kakor vedno — nudila vse najboljše iz svoje kuhinje in kleti. — Martinova gos in prašček (španferkel) ne bo mankal. — V soboto, pred Martinovo, prijetna domača zabava! Zveza z Ljubljano ob vsaki uri brezplačno zagotovljena!

RAZPIS

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje dobavo

srebrnine, porcelana, steklenine in namiznega perila za kavarno v nebotičniku.

Zapečatenе ponudbe je vložiti do 21. t. m. do 10 dopoldne v vložišču podpisanega zavoda.

Podloge za razpis se dobijo v vložišču zavoda med uradnimi urami v Gledališki ulici 8/III.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani.

Vsemogočni je v torek zvečer rešil mojo preljubo

mamo

štiriletnega Božu vdanega trpljenja na bolniški postelji in jo poklical k Sebi po plačilo.

Pogreb bo v četrtek 10. novembra ob 9 dopoldne na župnijskem pokopališču v St. Vidu nad Ljubljano.

St. Vid nad Ljubljano, dne 9. novembra 1932.

JOSIP POJE, kaplan.

Zahvala

Za mnoge dokaze iskrenega sočutja in sožalja ob težki izgubi našega nepozabnega pokojnika

Petra Krebelj

upokojenca in posestnika

za poklonjeno cvetje, za številno spremstvo na njegovi zadnji poti, prirčna zahvala.

Osobito se zahvaljujemo pevcem društva »Jadrana« za krasno petje ob krsti našega blažega pokojnika, ki ni dočkal povratka v svojo solčno Gorico. Prirčno se zahvaljujemo za lep in pomemben govor ob odprtem grobu.

Maribor, dne 6. novembra 1932.

ZALUJOČI OSTALI

Lorna Doone

Roman iz Exmoora

Upoštevač vse ugodne okoliščine, sem kaj lahko prepričan Lorno, da se nam za sedaj še ni bati Doonskega napada. Mladenka je bila vsa srečna, ko je spreviedela, da nam ni le dobrodošla v naši hiši, temveč da so jo naše oči vesele kot prve spomladanske cvetke. Blaženost pa, ki sem jo občutil sprično njene prisotnosti jaz, ne bi moglo opisati nobene besede; toda tudi druga srca si je s svojo ljubeznivo in prijazno osebnostjo mahoma osvojila. Rad bi bil videl, da bi bila z Lorno večkrat sama, toda mati ni mogla biti nikoli brez nje, Anka je vsa koprnela po nji, in celo Lizika se je otrsela svoje nejevolje, ko je videla, da tudi Lorna ni brez knjižne modrosti.

Z Johnom, Betty in Molly smo pa imeli prave preglednice, kadar je bila Lorna v kuhinji; venomer so boljčali vanjo in jo občudovali, medtem ko je delo počivalo in je vse križem vladal nered. Lorna se je najrajši mudila v kuhinji. Kadar koli sem se vrnil z dela in je nisem takoj zagledal, mi je bilo samo v kuhinjo stopiti, pa sem jo našel.

Šele štirinajst dni je bila pri nas, pa se je telesno in duševno vsa prerodila. Dan na dan je bila ljubkejša, okroglejša in vedrejša. Mračne sence težkih slutenj, ki so ji poprej ležale na srcu, so izginile od nje, prekipevala je od radosti in življenja, kakor da je prišla drugič na svet.

Četudi je bila ona zima najdaljša, kar sem jih doživel, se mi je vendarle zdelo čudovito kratka. Šele proti koncu prve polovice marca se je vreme spremenilo, megla je izginila, pojavili so se jasni obrisi gor in nebo je izgubilo svojo enolično pepelastivo barvo. Kmalu nato je prinesel topli južnik prve dežne kapljice, ki smo jih nalik

otrokom lovili v perišča, hvaležni in veseli, da bo že konec snega. Obhajal nas je bil že strah, da to leto sploh ne bomo imeli pomladi in ne bomo mogli ne sejati ne žeti. Med pobožnim ljudstvom se je tudi že širila vera, da je huda zima očitna kazen božja, ki je udarila deželo zaradi pregreh in vnebovpjočih krivic njenih mogočnikov in oblastnikov.

Genljivo je bilo gledati veselje domačih živali, ki so se doslej tesno stiskale v hlevih. Meketanju, hrzanju in mukanju ni bilo ne konca ne kraja. Gosi in race so takoj prvi dan lepega vremena zapustile svoja ležišča in so se v dolgi vrsti šegavo odpravile na prosto, plahutale s perotmi, glasno gogotale, si čistile perje, brusile kljune in prestrezale vanje oživljajoče kapljice.

Lorna je imela otroško veselje z njimi in je razigrano vzkliknila: »O kako so ljubke te krasne šaljive živalce! Pogled, John, kako privzdiguje onale race nogo, kakor da bi ukazovala tovariščicam.«

»Jaz moram pa ukazati tebi, dušica,« sem jo zavrnil, gledajoč ji v sijoči obraz. »da s svojim prehlajenim glom ne hodi po vlagi. Pojdi v hišo in se grej pri peči.«

»O zljaj se ne, John, pusti me še trenutek tukaj. Rada bi videla, kako se sneg taja in kako zelene bilke klijejo iz zemlje.«

»Ne, zljaj se ne smeš biti zunaj, draga,« sem ji odvrnil in jo odnesel v naročju v hišo k peči. Toda nič me ni očela za moje delo, temveč se je samo nasmehljala in mi bogato poplačala nosaški trud, ne da bi jo bil prosil za to.

Rad bi bil ostal pri nji, toda Anka me je poklicala ven, da bi me bila vprašala za svet. Vedel sem, da to ne pomeni nič drugega, ko da me čaka delo zunaj. In res sem se moral krepko zasukati, če sem hotel odvrniti od nas novo nesrečo, kajti plohoma je deževalo in pretila nam je nevarnost,

da bo voda vse poplavlila. Četudi smo na vso moč pridno odmetavali sneg na dvorišču, ga je le bilo tam še cele kupe, a razen tega so bili zamrznili vsi odvajalni jarki. Pred zatvornico pa, skozi katero je drla voda, če je ni led oviral, se je nakopičila grmada ledenih plošč, ki sem jih moral odstraniti, preden sem pričel razbijati zaledenelo odprtino. Še težje mi je bilo odvrčati vodo od skednjev in hlevov, ki so bili po tedanji navadi zgrajeni več čevljev niže ko dvorišče, da so bili pozimi topli, a poleti hladni. Ta način zidanja se je ob tej priliki izkazal kot zelo kvaren, kajti uboge živali, konji, govedo in ovce so morale po tolikernih nezgodah zdaj še do kolen stati v vodi. Že prej smo bili izgubili toliko živine, da smo za eno leto kar obubožali, zato sem moral vso noč v potu obraza delati, da bi rešil vsaj one živali, ki so preživele druge zimske nadloge.

Šest in štirideseto poglavje.

Tom Faggus srečen strelec.

V času ostre zmrzali niso imeli gozdni ježeni ne krme ne zavetja, pa sta jih glad in mraz pri gnala do naših stogov, kjer so se hrabili s senom in deteljo. Malone slednje jutro smo jih videli na stotine, kako so nam kradli krmo, pa jih nismo mogli zlahka prepoznati. Nekateri so bili tako krotki, da so prišli vse do vrat naše hiše in so nas s svojimi velikimi očmi željno prosili hrane in vode. Ker so od hudega mraza zamrznili vsi studenci, so uboge živali trpele tudi žejo in to brzkone občutneje ko glad.

Zdaj pa je bila divjačina v nevarnosti, da bi potonila. Deževalo je zapovrstjo več dni in noči, sneg je pričel kopneti in odtajni plazovi so se z gromovitim truščem valili v doline. Sneg se je osipal z drevja, s skal in streh, iz slednje razpoke,

skozi sleherni zaseko so bruhali razpenjeni bučni valovi, potoki in reke so preplavile bregove svojih strug in hrumeč odnašale s seboj, kar so dosegle. Najstrašnejši pa je bil pogled na reko Lynn, ki je valil svojo rdečkasto rjavo vodo pod visokim ledenim oblokom, ki so ga nosili prozorni stebri, bruna in vsakovrstna naplavljenja šara. Iz visoko nakopičenega snega, ki je bil po vrhu pomrzel, tako da se je dež pršeč odbijal od njega, je bila zgrajena la zanimiva stavba, ki je oprta na skale in drevje plula na videz visoko nad vodno površino.

Lorne nismo mogli spričo teh prirodnih prikazni zadržati v hiši. Nobena beseda in prošnja ni nič zalegla. Vse je hotela videti, povsod pomagati. Čim je izginil sneg, je začela saditi grah na materinem vrtu; toda na žalost so ga požrle miši. Meni je bilo žal, da bi si z robatim poljskim delom kvarila reholo zdravje, četudi so ji pri tem leica postajala bolj in bolj rdeča. Tudi se nisem mogel sprijazniti z mislijo, da bi si morala moja nevesta s svojimi rokami služiti pri nas svoj vsakdanji kruh. Razen tega je raslo za materinim vrtom gosto grmovje, kjer bi se lahko kdo neopaženo skril in jo opazoval. Četudi je potok, ki je tekel vmes, tačas narasel v pravo reko, vendarle bi jo mogel strel iz grmovja doseči. Jaz sem sicer trdil, da ni nihče tako hudoben, da bi streljal na mirno žensko, toda mati je bila mnenja, da Doonom ni ničesar zaupati.

Neki dan je prijeznil k nam Tom Faggus na svoji sloviti borovničjeveči kobili; ne poplave, ne slaba pota ga niso mogla zadržati od naše Anke, ki je že štiri mesece ni videl. Marsikaj sta si morala povedati, zato ju nismo motili v njuni ljubezenski sreči. Šele po dolgem času ava šla z materjo k njima v hišo, na kar je šla Anka v kuhinjo pripravljat kosilo, a Tomu sva velela, naj nama pove, kaj je novega po svetu.